

Załącznik
do Uchwały Nr XXXII/162/17
Rady Gminy Piątek
z dnia 04.08.2017 rok

Plan Rozwoju Turystyki w Gminie Piątek na lata 2017-2023

Piątek, lipiec 2017 r.

Spis treści

WSTĘP.....	3
DIAGNOZA I POTENCJAŁ ENDOGENICZNY GMINY PIĄTEK	4
Polożenie gminy	4
Historia gminy	7
Demografia.....	9
Infrastruktura drogowa.....	10
Atrakcyjność turystyczna	11
Walory turystyczne.....	12
Walory przyrodnicze.	12
Walory kulturowe.....	16
Promocja turystyczna.	21
Ruch turystyczny.....	22
Potencjał endogeniczny gminy Piątek.....	24
Podsumowanie.....	38
ANALIZA SWOT.....	38
Wnioski z analizy SWOT.....	40
Planowane kierunki działań w obszarze rozwoju turystyki w gminie Piątek.....	41
Komplementarność wewnętrzna i zewnętrzna	41
PLANOWANE KIERUNKI DZIAŁAŃ W OBSZARZE ROZWOJU TURYSTYKI W GMINIE PIĄTEK WRAZ Z POWIĄZANYMI TYPAMI PROJEKTÓW.....	43
Priorytet I. Rozwój oferty turystycznej, rekreacyjno-sportowej, kulturalnej	43
Priorytet II. Wsparcie rozwoju turystyki	44
Priorytet III. Promocja walorów gminy celem zwiększenia ruchu turystycznego	45
ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	45
Dokumenty szczebla lokalnego	46
Dokumenty szczebla regionalnego.....	47
PODSUMOWANIE	50
BIBLIOGRAFIA.....	54

WSTĘP

Plan rozwoju turystyki w gminie Piątek (zwany dalej *Planem*) określa kierunki rozwoju gospodarki turystycznej w gminie Piątek. Poprzez określenie kierunków rozwojowych, dokument pod pewnymi względami ma charakter planu działań, który opiera się na endogenicznych potencjałach gminy oraz wynika w szczególności z jej specyficznych uwarunkowań i zasobów przyrodniczych, przestrzennych, społecznych, historycznych i kulturowych.

Realizacja przyjętych założeń ma przyczynić się do rozwoju obszaru, na którym będzie realizowana oraz ma pozytywnie oddziaływać na rozwój przedsiębiorczości i tworzenie trwałych miejsc pracy w branży turystycznej, a także do wzrostu atrakcyjności turystycznej i rozpoznawalności gminy Piątek.

Dokument określa priorytety i cele rozwoju turystyki w gminie, a także opisuje działania służące do ich realizacji. Efektywne wykorzystanie potencjałów przyrodniczych i kulturowych terenu objętego planem powinno przyczynić się do rozwoju gospodarki turystycznej nie tylko na terenie gminy, ale również w skali całego regionu. Dzięki określeniu kierunków i priorytetów zostanie zapewniona spójność pomiędzy działaniami lokalnego samorządu oraz podmiotów powiązanych z turystyką w regionie, co umożliwi koordynację oraz uzupełnianie się podejmowanych działań przez wymienione powyżej podmioty. Rozwój turystyki w gminie Piątek wymaga bowiem wzmocnienia potencjału endogenicznego, gospodarczego i społecznego, który sprzyjać będzie konkurencyjności gospodarczej w regionie, w tym innowacyjności, kreatywności i wzrostowi zatrudnienia, stanowiąc jednocześnie jeden z czynników dywersyfikacji lokalnej gospodarki.

Plan rozwoju turystyki w gminie Piątek jest dokumentem wpisującym się w proces strategicznego myślenia o rozwoju i jest komplementarny z innymi dokumentami strategicznymi dotyczącymi rozwoju turystyki i rozwoju społeczno – gospodarczego. Na poziomie krajowym największe znaczenie z perspektywy tworzenia koncepcji rozwoju ma Program rozwoju turystyki do 2020 roku, przyjęty uchwałą nr 143/2015 Rady Ministrów z dnia 18 sierpnia 2015 r. Na poziomie regionalnym, Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020 i Program Rozwoju turystyki w województwie łódzkim na lata 2007 – 2020. Z kolei na szczeblu lokalnym dokument ten stanowi uszczegółowienie celów strategicznych i operacyjnych związanych z turystyką, które wynikają z obowiązującej Strategii Rozwoju Gminy Piątek na lata 2015-2023, *Plan* jest tożsamy z zapisami powyższych dokumentów i kierunkami rozwoju w nich wytyczonymi.

Władze samorządowe gminy Piątek w celu świadomego i aktywnego popierania i kształtowania działań sprzyjających powstawaniu nowych produktów i atrakcji turystycznych oraz

modernizacji i rozbudowie infrastruktury turystycznej przystąpiły do opracowania *Planu rozwoju turystyki w Gminie Piątek*.

Opracowany dokument dzieli się na część analityczno-diagnostyczną oraz część strategiczną, które:

- zawierają diagnozę obecnej sytuacji w gminie Piątek w kontekście rozwoju turystyki wraz ze wskazaniem endogenicznego potencjału gminy;
- przedstawiają analizę SWOT wraz z wnioskami;
- uwzględniają wykorzystanie walorów turystycznych gminy Piątek do rozwoju gospodarki turystycznej.
- wskazują zgodność ze strategicznymi dokumentami dotyczącymi rozwoju gminy Piątek oraz województwa łódzkiego;
- zawierają propozycje działań (w tym typy projektów) opierające się na endogenicznych potencjałach gminy (przyrodniczych, przestrzennych i kulturowych), których realizacja przyczyni się do tworzenia warunków dla powstawania nowych miejsc pracy, zapewnienia trwałości już istniejących, a także budowania produktów turystycznych opartych na przedsięwzięciach realizowanych przez podmioty publiczne i prywatne;

Plan wskazuje kierunki rozwoju i działania, które mają przyczynić się do zwiększenia efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych oraz ożywienia społeczno - gospodarczego gminy Piątek, wpłynąć na podniesienie jakości i atrakcyjności życia mieszkańców oraz podnieść konkurencyjność turystyczną i poprawić wizerunek gminy, powiatu łęczyckiego oraz województwa łódzkiego jako obszarów o dużym potencjale turystycznym. Ponadto, dokument może stanowić źródło informacji pomocnych w zabezpieczeniu lub poszukiwaniu środków finansowych na jego realizację, również ze źródeł UE.

DIAGNOZA I POTENCJAŁ ENDOGENICZNY GMINY PIĄTEK

Wykonana diagnoza potencjału turystycznego gminy Piątek stanowi konieczny warunek, dla sporządzenia Planu rozwoju turystyki dla Gminy Piątek. Diagnozie podlegają walory przyrodnicze, walory kulturowe, zagospodarowanie turystyczne, dostępność komunikacyjna, promocja turystyczna oraz ruch turystyczny, a sporządzona na ich podstawie analiza SWOT pozwala wskazać atuty gminy oraz jej deficyty. Opracowany w ten sposób Plan ma sprzyjać efektywnemu gospodarowaniu przestrzenią turystyczną oraz posiadanymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi, a tym samym wskazywać kierunki rozwoju gospodarki turystycznej w gminie Piątek, których realizacja przyczyni się do aktywizacji zawodowej mieszkańców gminy oraz powiatu łęczyckiego.

Położenie gminy

Gmina Piątek jest położona w północnej części województwa łódzkiego, we wschodniej części powiatu łęczyckiego. Obszar gminy od północy oparty jest na pradolinie warszawsko-berlińskiej. Na południu tereny gminy obejmują fragmenty płatów wysoczyzny, przeciętych dolinami rzek: Bzury, Maliny, Strugi i Moszczenicy. Od zachodu gmina graniczy z gminą Góra Świętej Małgorzaty, od północy z powiatem kutnowskim (gminą Krzyżanów i gminą Bedlno),

od wschodu z powiatem łowickim (gmina Bielawy), a od południa z powiatem zgierskim (gmina Zgierz, Głowno i Ozorków).

Mapa. 1. Położenie gminy Piątek w powiecie i województwie łódzkim.

Źródło. Strategia Rozwoju Gminy Piątek na lata 2015-2023.

Powierzchnia gminy wynosi 133 km², jest to trzecia pod względem powierzchni gmina w powiecie łęczyckim. Na obszarze gminy znajdują się 33 sołectwa (42 wsie): Balków, Bielice-Broników, Boguszyce, Czerników, Goślub, Górki Lubnickie, Górki Pęcławskie, Janowice, Janków-Orądky, Jasionna, Konarzew, Krzyszkowice, Łęka, Łubnica, Mchowice, Michałówka, Mysłówka, Orenice, Stare Piaski-Leżajna, Pęcławice, Piątek, Piekary, Pokrzywnica, Rogaszyn, Sułkowice Pierwsze, Sułkowice Drugie, Śladków Podleśny, Śladków Rozlazły, Sypin-Borowiec, Witów, Włostowice, Włostowice-Parcele, Żabokrzeki.

Siedzibą Urzędu Gminy jest wieś Piątek, na terenie której znajduje się geometryczny środek Polski. Korzenie miejscowości sięgają średniowiecza. Historyczna nazwa Piątek wywodzi się od cotygodniowego targu, odbywającego się właśnie w piątek. W dniu 8 sierpnia 1976 roku ustawiono na środku rynku w Piątku, w miejsce dotychczasowego dużego głazu pamiątkowego,

konstrukcję metaloplastyczną z napisem: **Piątek - geometryczny środek Polski**. Zdjęcie pod unikatową metaloplastyką, to obowiązkowy punkt turystów odwiedzających Piątek. Dowodem pobytu w Geometrycznym Środku Polski jest specjalny certyfikat, który można otrzymać w Urzędzie Gminy lub podczas imprez odbywających się w Piątku.

Zdjęcie 1. Certyfikat wydawany przez Urząd Gminy w Piątku.

Źródło. materiały przekazane przez Urząd Gminy w Piątku

Zdjęcie 2. Pomnik w rynku symbolizujący Geometryczny środek Polski – widok na siedzibę Urzędu Gminy.

Źródło. www.stowarzyszenie1.pl

Prawa miejskie Piątek otrzymał w 1339 roku, a stracił je w 1870 r.

Zdjęcie 3. Rynek w Piątku.

Źródło <http://www.bip.ugpiatek.pl>

Historia gminy

Z uwagi na brak oryginalnych źródeł historycznych trudno w sposób precyzyjny opisać początki osady. Jeśli chodzi o nazwę - Piątek, to według ogólnie przyjętego tłumaczenia pochodzi ona od dnia tygodnia, w którym to dniu odbywały się targi, zazwyczaj przy sposobności uroczystości kościelnych, na których gromadziła się ludność w większej liczbie. Odbywały się one już zapewne w pierwszej połowie XII w., bowiem jako osada targowa Piątek wymieniany jest w źródłach po raz pierwszy w 1136 r. w bulli papieża Innocentego III. Wówczas to, osada stanowiąca uposażenie opactwa benedyktynów w Łęczycy, przeszła wraz

z całym majątkiem tego opactwa na własność arcybiskupów gnieźnieńskich¹. Dzięki korzystnemu położeniu handlowo - komunikacyjnemu Piątek rozwijał się dość dobrze.

Z pierwszą historyczną wzmianką o Piątku spotykamy się w dokumencie z dnia 19 stycznia 1241 roku. Jest to przywilej, wystawiony przez Bolesława ks. mazowieckiego, dla biskupstwa plockiego. Szersze wiadomości o Piątku pochodzą XIV wieku, kiedy to samorządowi miejskiemu nadano prawa miejskie (1339 rok). Tutaj należy zwrócić szczególną uwagę na fakt, iż Piątek wcześniej istniał jako miasto, mając poza sobą długie lata rozwoju. To dopiero przez nadanie prawa niemieckiego, została uregulowana sytuacja prawna miasta, w postaci odrębnej organizacji miejskiej. Późniejszy dokumentem Kazimierza Wielkiego z roku 1357 potwierdzający cały majątek biskupstwa gnieźnieńskiego, wymienia miejscowości z ziemi łęczyckiej "Piątek miasto z jarmarkiem". Jak sama nazwa wskazuje, Piątek jako osada targowa ma dogodniejsze warunki rozwoju, spełniając rolę głównego ośrodka majątków duchownych w łęczyckiem.

Piątek słynął z wyrobu doskonałego piwa (w 1800 r. były tu 33 browary). Do połowy XVII w. miasto rozwijało się dość prężnie, stanowiąc ważny ośrodek rzemieślniczo-handlowy. W 1580 r. zamieszkiwało w mieście 112 rzemieślników. W 1512 r. Piątek liczył 140 domów, w 1593 – 180, a w połowie XVII w. – 230².

Pomyślny rozwój przerwały wojny w latach 1655-1660. Ludność Piątku i okolic czynnie wspierała w walce ze Szwedami Jana Kazimierza. W 1655 r. w obliczu porażki pod Bielawami z wojskami polskimi dowodzonymi przez Stefana Czarnieckiego, Szwedzi w odwecie spalili Piątek. Odbudowane z trudem miasto nawiedził w 1681 r. wielki pożar, który blisko 100 domów obrócił w popiół i gruzy, grzebiąc w nich dawną świetność miasta. Po sekularyzacji dóbr arcybiskupstwa gnieźnieńskiego w 1796 r. Piątek przeszedł na własność rządu pruskiego. Po 1807 r. znalazł się w granicach Księstwa Warszawskiego, a po 1815 r. w Królestwie Kongresowym.

Po następnym pożarze, który miał miejsce w 1817 r. przystąpiono do odbudowy i regulacji miasta. Zamysł ten, niestety nie został w pełni zrealizowany.

Wybuch powstania styczniowego w roku 1863 zastał miasto "uśpione czujnym dozorem policyjnym - rosyjskim". W czasie powstania Piątek pełnił rolę ważnego ośrodka ruchu powstańczego, za co w odwecie został przez władze carskie pozbawiony w 1870 r. praw miejskich. Utworzona została jednocześnie z byłego miasta gmina Piątek.

Od najdawniejszych czasów miasto Piątek jest miastem rolniczym. Oczywiście poza uprawą roli, mieszczanie trudnili się rzemiosłem i handlem, a w XIX wieku zyskowniejszy handel i rzemiosło przejęli żydzi.

Działalność samorządu gminnego rozpoczyna się dopiero w 1918 roku. Pierwsza Rada Gminy wybrana w tym czasie zaczęła się troszczyć przede wszystkim o szkolnictwo i w krótkim czasie gmina pokryła się siecią szkół. W 1903 roku wybudowano w Piątku pierwszą remizę strażacką i powołano straż pożarną. Powolny ale następujący rozwój Piątku w okresie międzywojennym, zahamował wybuch II wojny światowej. W dniach od 9 do 10 września 1939 r. toczyły się tu

¹ Szymczak J., Przewodnik po Łęczycy i regionie łęczyckim, Towarzystwo Miłośników Ziemi Łęczyckiej, Oddział Towarzystwa Naukowego Plockiego w Łęczycy, Łęczycza, 2008.

² Na podstawie materiałów informacyjno-promocyjnych Urzędu Gminy Piątek.

zacięte walki słynnej w historii Bitwy nad Bzurą, czego świadectwem jest pomnik Chwały 14. Wielkopolskiej Dywizji Piechoty przy Zespole Szkół Mechanizacji Rolnictwa im. Bohaterów Walk nad Bzurą w Piątku. W pierwszej fazie bitwy okoliczne wsie stały się areną ofensywy wojsk polskich. Po zaciętych walkach, poważnie zniszczona miejscowość została zdobyta przez wojsko polskie 9 września 1939, jednak wskutek zmiany sytuacji na froncie oddziały polskie opuściły Piątek bez walki 13 września. W listopadzie 1939 Niemcy wcielili miejscowość w granice Rzeszy. Część polskich mieszkańców wysiedlono, a ludność pochodzenia żydowskiego wymordowano w ośrodku zagłady żydów z Kraju Warty, w Chełmnie nad Nerem. Do 18 maja 1943 roku miejscowość nosiła przedwojenną nazwę, dopiero w tym dniu otrzymała niemiecką nazwę (Quadenstädt) – na cześć germańskiego plemienia Kwadów (nazywani również Swebami, byli germańskim ludem, mieszkającym w starożytności w dorzeczu rzek Nidda, Fulda, Lahn). W dniu 18 stycznia 1945 Piątek został wyzwolony spod okupacji niemieckiej.

Jedynymi zabytkami z przeszłości, jakie Piątek dziś posiada są kościoły. Kościół parafialny św. Trójcy został wzniesiony w 1460 r., a przebudowany w 1740 r. i kościół p.w. św. Wawrzyńca na cmentarzu parafialnym.

W latach 1975–1998 miejscowość położona była w województwie płockim³.

Demografia

Obecne, dostrzegalne od kilku lat przemiany społeczne, pojawienie się trwałej, niskiej skłonności do posiadania potomstwa, prowadzące do zmniejszenia się liczby ludności, mają wymierny wpływ na długookresowe przemiany demograficzne zauważalne w gminie. Patrząc na dostępne powszechnie wyniki badań, należy przewidywać, że w ciągu następnych 35 lat obszary wiejskie zetkną się z momentem, w którym trwale ugruntuje się tendencja ubytku ludności. W gminie Piątek, położonej w relatywnej bliskości dynamicznie rozwijającego się, dużego ośrodka miejskiego – Łodzi, od 2009 r. zauważalny jest spadek roczny liczby ludności. Zjawisko to jest również związane ze starzeniem się naszego społeczeństwa. Ponadto, przyczyną powolnego spadku liczby mieszkańców gminy Piątek jest migracja młodych ludzi do większych miast w poszukiwaniu lepszych warunków do życia i zdobywaniu wykształcenia, a później pracy.

Zgodnie z danymi GUS w 2015 roku gminę zamieszkiwało ogółem 6188 mieszkańców, w tym większość stanowiły kobiety. Współczynnik feminizacji w gminie, rozumiany jako liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn, wynosił w ostatnim analizowanym roku (2015) - 103.

Tab. 1. Liczba ludności w gminie w latach 2009-2015

Rok	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
2009	3133	3233	6366
2010	3110	3203	6313
2011	3113	3192	6305
2012	3105	3160	6265
2013	3077	3164	6241
2014	3057	3137	6194
2015	3056	3132	6188

³ Na podstawie Strategii Rozwoju Gminy Piątek na lata 2015-2023

Źródło. Opracowanie własne na podstawie www.bdl.stat.gov.pl

Według danych Banku Danych Lokalnych, Głównego Urzędu Statystycznego, w 2015 roku największy udział w liczbie ludności w gminie Piątek miały osoby w wieku produkcyjnym (przedział wiekowy 18-64 lata). Grupa ta stanowiła 61,68% wszystkich mieszkańców gminy. Kolejną grupą wiekową pod względem liczby osób byli mieszkańcy gminy w wieku poprodukcyjnym – 20,96% wszystkich mieszkańców gminy. Natomiast najmniej liczną grupę stanowiły osoby w wieku przedprodukcyjnym (osoby do 17 roku życia) – 17,35 % wszystkich mieszkańców gminy. W badanych latach w odniesieniu do osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym w gminie Piątek odnotowano tendencje spadkowe.

Saldo migracji wewnętrznych w gminie Piątek w ostatnich kilku lat kształtowało się na ujemnym poziomie. W prezentowanym okresie najmniej mieszkańców wyjechało w 2011 roku, natomiast najwięcej w 2012 roku. Ostatnie dwa analizowane lata pokazują stabilizację migracji na obszarze zarówno powiatu jak i gminy. Przyczyną migracji są najczęściej wyjazdy lokalnej społeczności do większych miast i aglomeracji w celach zarobkowych i kontynuowania nauki.

Tab. 2 Saldo migracji w ruchu wewnętrznym w gminie Piątek w latach 2011-2015.

ROK	Ogółem
2011	-3
2012	-21
2013	-19
2014	-11
2015	-12

Źródło. Opracowanie własne na podstawie www.bdl.stat.gov.pl

Infrastruktura drogowa

Na terenie gminy Piątek biegną 64 drogi gminne o łącznej długości ponad 115 tys. km, oraz 5 dróg powiatowych.

Gmina leży na skrzyżowaniu drogi nr 702 Łódź - Piątek - Kutno z drogą nr 703 Łęczycza - Piątek - Łowicz. Droga nr 702 ma przekrój jednojezdniowy, o nawierzchni asfaltowej. Przebiega ona z północy na południe przez centrum gminy, zapewniając bezpośrednie połączenie z gminami Krzyżanów i Zgierz. Droga nr 703 ma przekrój jednojezdniowy, o nawierzchni asfaltowej. Przebiega ona ze wschodu na zachód przez centrum gminy, zapewniając bezpośrednie połączenie z gminami Góra św. Małgorzaty i Bielawy.

Przez gminę Piątek przebiega ponadto odcinek autostrady A1. Gmina jest połączona z autostradą za pomocą węzła Piątek, znajdującego się w miejscowości Bielice, który zapewnia jednocześnie połączenie z autostradą A2. Gmina jest więc dobrze skomunikowana, odległość od Łodzi wynosi 35 km, od Kutna 21 km, od Warszawy 116 km, oraz odpowiednio od Łowicza 33 km i od Łęczycy 19 km.

Zdjęcia 4 i 5 Układ autostrad, węzeł Piątek.

źródło <http://www.bip.ugpiatek.pl>

Atrakcyjność turystyczna

Atrakcyjność turystyczną jak wskazuje literatura fachowa⁴ należy rozumieć jako właściwość obszaru lub miejscowości wynikającą z zespołu cech przyrodniczych lub poza przyrodniczych, która decyduje o zainteresowaniu ze strony turystów. O stopniu atrakcyjności turystycznej danego obszaru lub miejscowości decydują:

1. Walory turystyczne.
2. Zagospodarowanie turystyczne (infrastruktura turystyczna).
3. Dostępność komunikacyjna.

Do atrakcji turystycznych z kolei zaliczymy, obiekty lub wydarzenia będące przedmiotem zainteresowania ze strony turystów oraz przyciągające ruch turystyczny⁵. Każdy obiekt turystyczny lub wydarzenie będące atrakcją turystyczną, posiada cechę wyróżniającą spośród

⁴ Kurek W. (red.), *Turystyka*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007

⁵ Lijewski T., Mikułowski B., Wyrzykowski J., *Geografia turystyki Polski*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2002

innych obiektów lub wydarzeń, oznacznik w postaci np. tablic informacyjnych, opisów w przewodniku, dzięki którym turysta może zapoznać się z jego istnieniem.

Walory turystyczne.

Za walor turystyczny uważa się element środowiska przyrodniczego lub kulturowego, który stanowi lub może stanowić cel ruchu turystycznego. Może to być zarówno główny cel, w sposób zasadniczy przyczyniający się do ukierunkowania przyjazdu, jak i cel poboczny, uwzględniany z okazji przyjazdu bądź pobytu na danym obszarze, czy w danej miejscowości.

Najczęściej jednak jest zespół elementów środowiska naturalnego oraz elementów poza przyrodniczych, które wspólnie lub każde z osobna są przedmiotem zainteresowań turystów. Innymi słowy jest to suma składników, stworzonych przez naturę, ukształtowanych przez historię i tworzonych przez współczesność.

Istnieje kilka powszechnie przyjętych podziałów walorów turystycznych. Od wielu lat funkcjonuje podział dokonany przez Bara i Dolińskiego⁶, który wyodrębnia walory:

- wypoczynkowe (tereny o atrakcyjnym środowisku przyrodniczym, urozmaiconym ukształtowaniu powierzchni).
- osobliwości przyrodnicze oraz elementy kultury materialnej i duchowej.
- specjalistyczne: obszary umożliwiające uprawianie: wędkarstwa, myślistwa, jeździectwa, kajakarstwa.

Lijewski, Mikułowski i Wyrzykowski według głównych motywów ruchu turystycznego wyróżniają walory:

- wypoczynkowe, służące regeneracji sił fizycznych i psychicznych, obszary wolne od zanieczyszczeń o czystym powietrzu, niskiej urbanizacji, dobrym klimacie; teren ten może też posiadać warunki do czynnego wypoczynku a także walory lecznicze,
- krajoznawcze, będące przedmiotem zainteresowań poznawczych:
 - a) walory naturalne (przyrodnicze), ukształtowane bez ingerencji człowieka,
 - b) walory antropogeniczne: dobra kultury, zabytki architektury, budownictwa, muzea, imprezy kulturalne.

Walory turystyczne można również podzielić ze względu na punkt położenia:

- punktowe (np. dany obiekt, miasto),
- powierzchniowo (np. obszar parków narodowych),
- liniowo (np. trasa szlaków turystycznych).

Walory przyrodnicze.

Struktura użytkowania gruntów.

Tab. 3. Struktura użytkowania gruntów w gminie Piątek

⁶ Bar R., Doliński A., Turystyka, PWSZ, Warszawa, 1971

Wyszczególnienie	Miasto	
	Pow. w ha	%
Razem użytki rolne	11134,0586	83,50
w tym:		
grunty orne	7769,3298	58,27%
sady	26,7145	0,20%
łąki trwałe	2007,9347	15,06%
pastwiska trwałe	957,6557	7,18%
grunty rolne zabudowane	286,346	2,15%
grunty pod stawami	86,0779	0,65%
Razem grunty leśne zadrzewione i zakrzewione	1234,4063	9,26%
w tym:		
lasy	1209,3015	9,07%
grunty zadrzewione i zakrzewione	25,1048	0,19%
Razem grunty zabudowane i zurbanizowane	521,2488	3,91%
w tym:		
tereny mieszkaniowe	34,508	0,26%
tereny przemysłowe	12,3812	0,09%
inne tereny zabudowane	21,5413	0,16%
zurbanizowane tereny niezabudowane	4,4974	0,03%
tereny rekreacyjno - wypoczynkowe	4,305	0,03%
drogi	443,8259	3,33%
koleje	0,19	0,00%
Razem grunty pod wodami	443,9906	3,33%
w tym:		
powierzchniowymi płynącymi	42,917	0,32%
powierzchniowymi stojącymi	66,6177	0,50%
rowy	90,1946	0,68%
nieużytki	238,4371	1,79%
tereny różne	5,8242	0,04%
powierzchnia ogólna gruntów	13333,7043	100,00%

Źródło. Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego dla Gminy Piątek załącznik nr 1 do uchwały NR XXVIII/141/17 RADY GMINY PIĄTEK z dnia 26 kwietnia 2017

Struktura użytkowania gruntów definiowana jest jako udział charakterystycznych form zagospodarowania ziemi w całkowitej powierzchni danego obszaru podlegającego analizie. Jest ona uwarunkowana zarówno czynnikami naturalnymi terenu, jak m.in. klimat, stosunki wodne, rzeźba terenu, jak również warunkami gospodarczymi – industrializacją, a także poszczególnymi typami prowadzonej działalności rolnej. Struktura użytkowania gruntów stanowi podstawową informację dla określenia walorów przyrodniczych danego obszaru, ponieważ dostarcza wiedzy na temat jego wykorzystania. Tym samym jest informacją pozwalającą wskazać potencjalne możliwości rozwoju turystyki oraz określić atrakcyjność turystyczną analizowanego obszaru gminy Piątek.

Z powyższej analizy struktury użytkowania gruntów wynika, że gmina Piątek jest gminą typowo rolniczą –83,5% zajmują użytki rolne.

Według ostatniego spisu powszechnego z 2010 r. na terenie gminy znajduje się 1067 gospodarstw, z czego 998 prowadzi działalność rolniczą. Największa ilość gospodarstw rolnych posiada powierzchnię 5-10 ha, najmniej natomiast do 1 ha łącznie. Oznacza to, że gospodarstwa rolne w gminie Piątek cechują się dużą powierzchnią i są nastawione na produkcję rolną przynoszącą zyski.

Niewielką powierzchnią, bo tylko 3,9%, zajmują grunty zabudowane i zurbanizowane. Znaczną część gruntów zabudowanych i zurbanizowanych stanowią drogi –3,3%. Tereny mieszkaniowe stanowią jedynie 0,3% obszaru gminy. Stosunkowo dużo, jak na tą część województwa łódzkiego, zajęte jest przez wody stojące i płynące (3,3% powierzchni gminy).

Miejscowość gminna Piątek charakteryzuje się największą intensywnością zabudowy oraz najbardziej rozbudowanym układem przestrzennym. Centralną część Piątku tworzy niska zabudowa śródmiejska, przy układzie ulic o średniowiecznym rodowodzie. Najwyraźniejszymi elementami historycznego układu przestrzennego jest układ ulic z rynkiem, obudowanym od wschodu i południa zwartą zabudową pierzejową. W sąsiedztwie rynku, nieco ukryty, zlokalizowany jest zabytkowy zespół kościoła parafialnego p. w. Św. Trójcy. Układ urbanistyczny z XV-XVII i XIX wieku podkreślają również: zespół kościoła p.w. Św. Wawrzyńca (drewniany kościół i dzwonnica oraz teren cmentarza), kościół Mariawitów oraz budynki mieszkalne i przemysłowe z XIX i pocz. XX wieku. W centrum miejscowości znajduje się plac o charakterze publicznym, stanowiący środek geometryczny Polski.

Surowce naturalne

Na terenie gminy Piątek nie występują surowce naturalne kluczowe z punktu widzenia rozwoju ruchu turystycznego.

W gminie Piątek występują natomiast udokumentowane złoża kruszywa naturalnego w obrębach: Łęka – złoża piasku o pow. 7,91 ha, Orenice – zasoby wszystkich złóż piasku blisko 1 mln. ton, Leżajna - zasoby wszystkich złóż piasku ok. 516 tys. ton i Goślub – złoża kruszywa naturalnego – wapienie, margle wapniste, mułowce wapniste. Część z nich posiada koncesje na wydobycie i może być zakwalifikowana jako tereny górnicze.

Wody powierzchniowe

Układ hydrograficzny stanowi bardzo ważny element atrakcyjności turystycznej każdego obszaru dający szerokie spektrum możliwości rozwijania różnych form turystyki – zarówno aktywnej, jak i wypoczynkowej biernej.

Głównym elementem sieci hydrograficznej gminy są rzeki Moszczenica, Malina i Struga uzupełniane przez gęstą sieć rowów i cieków. Ważnym elementem hydrologicznym gminy są oprócz rzek, powstające pod wpływem działalności mieszkańców lub w sposób naturalny wody wypełniające stawy i inne zbiorniki wodne, które biorąc pod uwagę, że województwo łódzkie jest obszarem wyjątkowo ubogim w wody powierzchniowe, zarówno płynące, jak i stojące, mogą mieć wpływ na atrakcyjność turystyczną gminy. Należą do nich stawy, sadzawki, strumyki i polne zbiorniki wodne.

Szata roślinna – lasy

Najważniejszą grupą zbiorowisk pod względem walorów krajobrazowych, ekologicznych i przydatności gospodarczej są lasy. Gminę Piątek cechuje dość niski wskaźnik lesistości 9.07%. Łączna powierzchnia lasów w gminie Piątek wynosi 1209,30 ha.

Największymi skupiskami zieleni wysokiej są lasy państwowe, rozciągające się w południowo-wschodniej części gminy. Do kompleksów lasów państwowych przylegają na ogół niewielkie kompleksy lasów prywatnych.

Podobnie jak ma to miejsce na przeważającym obszarze centralnej Polski, lasy w obrębie gminy Piątek leżą w strefie lasów mieszanych środkowoeuropejskich. Skład siedliskowy porastających gminę drzewostanów stanowią przede wszystkim siedliska borowe -bór świeży, bór mieszany świeży, małe fragmenty boru suchego, z niewielkim udziałem lasów mieszanych świeżych czy mieszanych. Na terenach wilgotnych występują głównie lasy olszowo – brzożowe. Najpowszechniejszym drzewostanem jest sosna jako monokultura lub z domieszką brzozy i dębu. Wiek drzew jest różny.

Gospodarka leśna w lasach państwowych i prywatnych prowadzona jest na podstawie planów urzędnika gospodarstw leśnych.

Drugim ważnym elementem szaty roślinnej gminy są parki podworskie, stanowiące enklawy zieleni wysokiej w otoczeniu otwartej przestrzeni rolniczej. Są to oazy dla świata fauny, pełnią bardzo ważną funkcję przyrodniczą i ekologiczną, są skupieniem różnorodnych gatunkowo i wiekowo, niejednokrotnie rzadkich drzew i innych roślin, na ogół z przewagą drzewostanów starszych. Stanowią małe węzły ekologiczne w systemie przyrodniczym Gminy.

Formy przyrody i obiekty prawnie chronione

Gmina Piątek dysponuje bogatymi zasobami przyrodniczymi, których duża część znajduje się pod ochroną. Wśród tych obiektów znajdują się:

1. Parki wpisane do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:
 - Park w Goślubiu,
 - Park w Janowicach,
 - Park w Piątku,
 - Park w Piekarach,
 - Park w Sułkowicach Pierwszych,
 - Park w Witowie.
2. Parki ujęte w ewidencji zabytków:
 - Park w Balkowie,
 - Park w Łęce,
 - Park w Pokrzywnicy,
 - Park w Pęcławicach.
 - Park w Orenicach.
3. Pomniki przyrody.

Tab. 4 Pomniki przyrody w gminie Piątek.

Gatunek i obwód pnia	Lokalizacja obiektu	Data utworzenia
Dąb szypułkowy - 475 cm	Pęcławice, park wiejski	Orzeczenie Woj. Płockiego nr 28 RLS IV-7140/17/77 z dn. 20.12.1977 r.
Dąb szypułkowy - 370 cm	Pęcławice, park wiejski	Orzeczenie Woj. Płockiego nr 28 RLS IV-7140/17/77 z dn. 20.12.1977 r.

Dąb szypułkowy - 495 cm	Pęcławice, park wiejski	Orzeczenie Woj. Płockiego nr 28 RLS IV-7140/17/77 z dn. 20.12.1977 r.
Lipa – 320 cm	Pokrzywnica, park wiejski	Orzeczenie Woj. Płockiego nr 35 RLS IV-7140/24/77 z dn. 20.12.1977 r.
Dąb szypułkowy - 337 cm	Witów, brzeg akwenu po północnej stronie Silnych Błot	Rozporządzenie Woj. Płockiego nr 8/92 z dnia 21.05.1992 r.

Źródło. Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego dla Gminy Piątek załącznik nr 1 do uchwały NR XXVIII/141/17 RADY GMINY PIĄTEK z dnia 26 kwietnia 2017.

Obszary chronionego krajobrazu

Północna część gminy ze względu na cenne zbiorowiska roślinne oraz cechy geomorfologiczne terenu znalazła się w strefie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej”.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradoliny Warszawsko –Berlińskiej” został powołany Rozporządzeniem Nr 6/2009 Wojewody Łódzkiego z dnia 24 marca 2009 r.

Obszar ten, o powierzchni 12 859 ha, uznany za korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym, łączący ważne obszary węzłowe o znaczeniu międzynarodowym (wchodzi w skład krajowego systemu obszarów chronionych –przestrzennego układu wzajemnie uzupełniających się form ochrony przyrody), obejmuje głównie łąki typu łągów rozlewiskowych i właściwych.

Do obszarów wchodzących w skład systemu NATURA 2000 zaliczamy:

- Pradolinę Warszawsko -Berlińską,
- Pradolinę Bzury-Neru.
- Silne Błota.

Walory kulturowe.

Walory kulturowe, są to obiekty materialne, ściśle związane z działalnością człowieka i przez niego wytworzone, stanowiące przedmiot wartościowy pod względem turystycznym (przedmiot zainteresowania turystów).

Walory kulturowe możemy podzielić podobnie jak naturalne np. ze względu na funkcje (i tu też mamy specjalistyczne, kulturowe, historyczne) lub na grupy zawierające:

- 1) zabytki architektury i budownictwa,
- 2) obiekty historyczno–wojskowe,
- 3) muzea martyrologii,
- 4) zabytki techniki i przemysłu,
- 5) ośrodki twórczości ludowej,
- 6) współczesne imprezy kulturalne,
- 7) miejsca pielgrzymkowe,
- 8) muzea,
- 9) zabytki archeologiczne⁷.

⁷ za S. Tkocz, Walory antropogeniczne Polski, Kraków, 2008 r., <http://geotur.republika.pl>

cmentarze, kamienice, budynki fabryczne, dzwonnice, parki czy zagrody. Są one rozlokowane na terenie całej gminy m.in. w: Piątku, Balkowie, Goślubiu, Janowicach, Konarzewie, Łęce, Orenicach, Pęcławicach, Pokrzywnicy i Witowie. Z kolei 65 z nich zostało wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków⁸.

Ochronie konserwatorskiej podlega obszar historycznego układu urbanistycznego miejscowości Piątek. Zabytkowe założenia parkowo-dworskie znajdują się w miejscowościach: Piekary, Janowice, Balków, Sułkowice Pierwsze, Pęcławice, Orenice, Witów, Goślub (pałacowo-parkowe) oraz Łęka (park). W Piątku i okolicy zlokalizowane są trzy cmentarze zabytkowe.

Najważniejszymi obiektami dziedzictwa kulturowego w gminie Piątek są:

- zespół kościoła parafialnego w Ciechoślavicach (kościół filialny), drewniany, z XVIII wieku,
- zespół pałacowo-parkowy wraz z bramą wjazdową w Goślubiu, wybudowany w 1840 roku, murowany, piętrowy,
- park miejski w Piątku oraz strefa ochrony konserwatorskiej w odległości 100 m od granic parku, powstał w 1927 r. na formę trójkąta,
- kościół p.w. św. Trójcy w Piątku, wzniesiony około 1460 roku, murowany z cegły i otynkowany,
- dzwonnica w Piątku, murowana, klasyczna, z początku XIX wieku,
- kościół cmentarny św. Wawrzyńca, obecnie Przemienienia Pańskiego, wybudowany w 1753 roku na miejscu poprzedniego, drewniany,
- park oraz strefa ochrony konserwatorskiej w odległości 100 m od granic parku w Sułkowicach, pow. 2,08 ha z pierwszej połowy XIX wieku, przekształcony w latach 1910 -1920,
- dwór i park w Witowie: dworek klasyczny z pierwszej połowy XIX wieku, parterowy.

Przez tereny gminy przechodzi także kilka szlaków turystycznych, w tym konny, rowerowe, samochodowe i kulinarny.

Ponadto, w gminie można odnaleźć liczne stanowiska archeologiczne czyli materialne ślady działalności człowieka. Stanowią one podstawowe i często jedyne źródło wiedzy o najdawniejszej przeszłości terenu gminy. W ramach badań powierzchniowych Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP) na terenie gminy Piątek określono lokalizację aż 552 stanowisk archeologicznych.

Na terenie gminy rokrocznie organizowane są różnego rodzaju imprezy i wydarzenia kulturalne. Mają one stale rosnący zakres oddziaływania, od lokalnego po krajowy a nawet międzynarodowy. Są to przedsięwzięcia popularyzujące kulturę i sztukę regionalną, rękodzielnictwo, zaliczymy do nich także dożynki gminno-parafialne, festyny szkolne, wyścigi i zawody sportowe, czy uroczystości o charakterze historycznym, patriotycznym np. uroczystości upamiętniające Bitwę nad Bzurą czy z okazji najważniejszych świąt państwowych (święto Niepodległości). Pomimo, iż sezon wakacyjny faktycznie obfituje w imprezy kulturalne, rozrywkowe, sportowe i religijne, należy stwierdzić, że wydarzenia o charakterze kulturalnym odbywają się w gminie przez cały rok, zarówno w sezonie wakacyjnym, jak i w

⁸ Zgodnie z informacją od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, del. Skierniewice.

miesiącach tradycyjnie mniej atrakcyjnych turystycznie. Istotne jest również, duże zróżnicowanie podmiotów, poszczególnych organizatorów wydarzeń, do których należą, samorząd gminny wraz z jednostkami podległymi, poszczególne sołectwa, OSP, społecznicy czy stowarzyszenia i fundacje działające na terenie gminy Piątek.

Zagospodarowanie turystyczne

Kwestia zagospodarowania turystycznego jest jednym z nieodłącznych zagadnień związanych z szeroko rozumianą turystyką. Zwyczajowo zagadnienie to jest opisywane w niemalże wszystkich planach zagospodarowania przestrzennego, niemniej jednak w regionach o mniejszej atrakcyjności turystycznej pozostaje ono w cieniu zagadnień takich jak rozwój transportu, ochrona środowiska naturalnego czy chociażby rynek pracy.

W literaturze przedmiotu definicja zagospodarowania przestrzennego jest często dyskutowana i nie posiada jednej, właściwej definicji⁹. Można je najogólniej rozumieć jako przystosowanie terenu dla potrzeb ruchu turystycznego i rekreacyjnego w celu zapewnienia turystom odpowiednich warunków do spędzania wolnego czasu. Zagospodarowaniem turystycznym określa się również zespół obiektów i urządzeń stanowiących wyposażenie określonego terenu, umożliwiających zaspokojenie potrzeb ruchu turystycznego. Na zagospodarowanie turystyczne składa się baza noclegowa, gastronomiczna oraz towarzysząca (usługowa). Odpowiedni standard usług turystycznych bezpośrednio wpływa na zadowolenie turystów i opinię na temat odwiedzanego obszaru, stanowiąc często o wartości dodanej atrakcyjności turystycznej.

Z uwagi na planistyczny, społeczno-ekonomiczny charakter niniejszej Koncepcji, czynniki mające wpływ na lokalizację miejsc noclegowych, obiektów gastronomicznych, urządzeń i usług towarzyszących, mające wpływ na ich funkcjonowanie, konsekwencje przestrzenne ich rozmieszczenia, nie będą rozpatrywane.

Baza noclegowa

Baza noclegowa uznawana jest za podstawowy miernik zagospodarowania turystycznego danego obszaru. Według definicji przyjętej przez GUS dla celów agregacji danych, w skład bazy noclegowej wchodzi wszelkie miejsca zagospodarowania, w których regularnie bądź sporadycznie nocują turyści.

Gmina Piątek posiada ubogą bazę noclegową. Wg danych statystycznych (www.bdl.gov.pl) w 2015 r. nie odnotowano żadnego obiektu oferującego pow. 10 miejsc noclegowych. Sytuacja ulega poprawie, jednak jest to proces bardzo powolny. Obecnie na bazę noclegową w gminie składają się:

- Gospodarstwo Agroturystyczne Teresa Kubus – 99-120 Piątek Konarzew 64 (14 miejsc noclegowych);
- Zagroda Edukacyjna „Plantacja wikliny” Teresa Eugeniusz Maciejakowie – 99-120 Piątek Konarzew 61;
- Internat Zespołu Szkół Mechanizacji Rolnictwa w Piątku – 99-120 Piątek ul. Kutnowska 19;
- Kwatery prywatne Józef Romański – 99-120 Piątek ul. Kutnowska 47
- Kwatery prywatne – 99-120 Piątek ul. Łowicka 11

⁹ Kowalczyk A., Derek M., Zagospodarowanie turystyczne, PWN, 2010.

- Miejsca biwakowania:
 - Piątek – nad Maliną przy parkingu ul. Łowicka,
 - Balków – przy kompleksie parkowo-dworskim,
 - Łysa Góra,
 - Witów – leśniczówka.

Gastronomia:

- Pizzeria „Mefisto” – 99-120 Piątek, Rynek 26,
- Sala bankietowa „Forum” – 99-120 Piątek, Rynek 26,
- Kawiarenka – 99-120 Piątek, Rynek

Infrastruktura towarzysząca

Bazę turystyczną możemy traktować jako swego rodzaju udogodnienia dla turystów odwiedzających gminę. Zaliczymy do niej urządzenia, które mają na celu zaspokojenie potrzeb turystycznych oraz wszelkie inne rozwiązania, urządzenia i elementy infrastruktury, które służą zaspokojeniu potrzeb stałych mieszkańców danego terenu, ale mogą być też swobodnie wykorzystywane przez turystów.

Jeśli chodzi o pierwszy zakres służący zaspokajaniu potrzeb turystów można wymienić stację – stację postojową zlokalizowaną na szlaku konnym w Witowie. Natomiast jeśli chodzi o drugą grupę, to składają się na nią m.in.: sieć elektroenergetyczna, sieć wodno-kanalizacyjna, sieć teleinformatyczna LTE (w gminie rozmieszczono 7 świetlic internetowych z punktami dostępowymi dla obywateli i osób odwiedzających), sieć handlu detalicznego, urządzenia pocztowe i telekomunikacyjne, jak również infrastruktura ochrony zdrowia. Najważniejsze to:

- Gminny Ośrodek Kultury w Piątku,
- 3 apteki,
- 2 NZOZ-y
- 2 przychodnie weterynaryjne,
- Urząd Pocztowy w Piątku,
- Bank Spółdzielczy Ziemi Łęczyckiej oddział w Piątku,
- 3 stacje paliw,
- Liczne indywidualne punkty handlowe w tym sklepy sieciowe Dino i Biedronka,
- 2 bankomaty.

Dostępność komunikacyjna

Należy uznać, iż gmina Piątek jest bardzo dobrze skomunikowana z regionem i krajem. Obszar gminy pokryty jest gęstą siecią dróg w większości o nawierzchni bitumicznej, częściowo dróg gruntowych.

Podstawowy system drogowy na terenie gminy obejmuje drogi następujących klas¹⁰:

- 1) istniejący odcinek autostrady A1 relacji Gdańsk –Łódź – docelowo południowa granica państwa, przebiegający przez wschodni obszar gminy. Autostrada z podstawowym systemem komunikacyjnym gminy ma powiązanie poprzez węzeł „Piątek” zlokalizowany na styku z drogą wojewódzką nr 703.
- 2) drogi wojewódzkie nr 702 i 703. W miejscowości Piątek, w związku z brakiem możliwości rozbudowy tych dróg do klasy G, przewiduje się budowę obwodnic:
 - od południa w ciągu drogi wojewódzkiej nr 703,
 - od wschodu w ciągu drogi wojewódzkiej nr 702.
- 3) drogi powiatowe:
 - nr 2514E relacji Bryski Kolonia –Piątek -Leszno,
 - nr 2515E relacji Kol. Czerników – Ślasków – granica powiatu – Boguszyce – Pokrzywnica,
 - nr 2528E relacji Sułkowice – Kolonia Konarzew do drogi woj. nr. 702,
 - nr 2529E relacji Jasionna –Kolonia Konarzew,
 - nr 5115E relacji Wola Mąkolska –Popów –Jasionna –Piątek.
- 4) drogi gminne (lokalne) – administrowane przez gminę Piątek, stanowiące podstawową sieć zapewniającą bezpośrednią obsługę terenu, a także powiązanie do dróg wyższych klas (Na terenie gminy Piątek biegnie 64 dróg gminnych o łącznej długości 115,668 km i powierzchni 416.500,3 m²).

Obsługą komunikacji zbiorowej w gminie Piątek, zajmują się liczne spółki PKS oraz kilka podmiotów prywatnych świadczących usługi w zakresie transportu zbiorowego ludzi. Zapewniają one połączenia m.in. do: Łodzi, Warszawy, Krakowa, Olsztyna, Płocka, Gostynina, Kutna, Łęczycy, Poddębic, Mławy, Turku, Łowicza i Mrągowa. Główny węzeł przesiadkowy został zlokalizowany na rynku w Piątku.

W gminie Piątek dostępne są także szlaki turystyczne: piesze, rowerowe, konny, samochodowe, „kulinarny”.

Promocja turystyczna.

Punkt Informacji Turystycznej został zlokalizowany w Gminnej Bibliotece Publicznej przy ul. Rynek 16 w Piątku.

Gmina Piątek nie prowadzi systematycznej promocji ani reklamy. Przyczyną takiego stanu rzeczy, skutkującego brakiem kompleksowych, na dużą skalę, działań marketingowych na rzecz miejscowości, gminy oraz jej produktu turystycznego, są ograniczone środki budżetowe.

Niemniej jednak, w zależności od aktualnych możliwości wykorzystuje się następujące narzędzia promocyjne:

1. Organizacja imprez o charakterze kulturalno-promocyjnym, w tym turystycznych,
2. Rokroczny udział w targach Na styku kultur,
3. Prowadzenie strony www,

¹⁰ Zestawienie klas dróg wg. Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego dla Gminy Piątek załącznik nr 1 do uchwały NR XXVIII/141/17 RADY GMINY PIĄTEK z dnia 26 kwietnia 2017 roku w sprawie: Uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Piątek

4. Produkcja, dystrybucja i sprzedaż materiałów promocyjnych i pamiątek w sklepach np. kalendarzy, map turystycznych, pocztówek.

Promocja gminy odbywa się także z wykorzystaniem jej mieszkańców m.in. twórców ludowych, czy chociażby sportowców – np. Mieczysława Nowickiego, kolarza, medalisty olimpijskiego i mistrza świata w kolarstwie, który jest ambasadorem gminy nie tylko w kraju ale i za granicą.

W planach do zrealizowania - projekt promocyjny polegający na zebraniu 5 znaczków z punktów położonych w Polsce najdalej na północ, południe, wschód i zachód + geometryczny środek Polski.

Zdjęcie 6 Przykłady pocztówek promujących gminę Piątek.

Źródło. materiały promocyjne Urzędu Gminy w Piątku.

W oparciu o zebrane informacje źródłowe należy stwierdzić w gminie niedostatek wykwalifikowanej kadry do obsługi ruchu turystycznego oraz brak łatwo identyfikowalnego, przynajmniej jednego miejsca, punktu sprzedaży pamiątek z gminy Piątek.

Ruch turystyczny.

W 2016 r. po raz kolejny zespół ekspertów Instytutu Geografii Miast i Turyzmu Uniwersytetu Łódzkiego na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego, przy udziale finansowym Miasta Łodzi, przeprowadził badania ruchu turystycznego przyjazdowego oraz tranzytowego na terenie Łodzi i województwa łódzkiego.

Głównym celem opracowania było oszacowanie wielkości ruchu turystycznego w województwie łódzkim i w Łodzi w 2016 roku oraz określenie jego struktury i dynamiki¹¹.

¹¹ Informacje na podstawie Włodarczyk B., (red.) Ruch turystyczny w Łodzi i województwie łódzkim w 2016 r., Instytut Geografii Miast i Turyzmu Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2017.

Badania podstawowe przeprowadzone zostały w 145 wyznaczonych miejscach (w 36 w Łodzi i w 109 na pozostałym obszarze województwa), do których należały:

- miejsca atrakcyjne turystycznie, w tym miejsca, w których odbywały się duże imprezy i wydarzenia (kulturalne, sportowe i inne) o zasięgu ponadregionalnym;
- wybrane obiekty noclegowe.

Miejsca przeprowadzania badań dobrane zostały w sposób celowy – kryterium doboru próby była ich atrakcyjność turystyczna (w badaniach uwzględniono wszystkie miejsca o atrakcyjności co najmniej regionalnej). Wyznaczając obiekty noclegowe, w których przeprowadzone zostaną badania, zastosowano dobór warstwowy. Warstwami doboru próby były: powiat oraz rodzaj obiektu noclegowego (w przypadku hoteli ich kategoria).

Tabela. 5 Miejsca realizacji badań ankietowych w powiecie łęczyckim w 2016 r.

Powiat	Miejscowość	Miejsce/wydarzenie/obiekt	Ranga	Termin realizacji
łęczycki	Łęczyca	Zamek+turnieje	2	I-II-III
	Grabów	Miejscowość	2	I-II-III
	Tum	Archikolegiata i grodzisko Szwedzka Góra	0	I-II-III
	Świnice Warckie	Kościół św. Faustyny	-	I-II-III
	Topola Królewska	Hotel	-	I-II-III

Źródło. Opracowanie własne na podstawie Włodarczyk B., (red.) Ruch turystyczny w Łodzi i województwie łódzkim w 2016 r., Instytut Geografii Miast i Turyzmu Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2017.

Tabela. 6 Liczba osób korzystających z noclegów w obiektach zakwaterowania zbiorowego według miesięcy w trzech kwartałach (I–IX) 2016 roku (według danych z Urzędu Statystycznego w Łodzi)

Powiat	Miesiące									I-IX
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	
Łęczycki	398	462	710	694	545	363	129	648	629	4 578

Źródło. Opracowanie własne na podstawie Włodarczyk B., (red.) Ruch turystyczny w Łodzi i województwie łódzkim w 2016 r., Instytut Geografii Miast i Turyzmu Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2017.

Tabela. 7 Liczba udzielonych noclegów w obiektach zakwaterowania zbiorowego według miesięcy w trzech pierwszych kwartałach (I–IX) 2016 roku (według danych Urzędu Statystycznego w Łodzi)

Powiat	Miesiące									I-IX
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	
Łęczycki	706	687	1 056	831	675	559	156	703	661	6 034

Źródło. Opracowanie własne na podstawie Włodarczyk B., (red.) Ruch turystyczny w Łodzi i województwie łódzkim w 2016 r., Instytut Geografii Miast i Turyzmu Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2017.

Na tle innych powiatów, region łęczycki jeśli chodzi o liczbę osób korzystających z noclegów plasował wśród sześciu ostatnich, w których łączna liczba nie przekroczyła 5 tys. Jeśli chodzi o udzielone noclegi, powiat łęczycki znalazł się wśród czterech regionów o najniższej liczbie noclegów.

Pomimo, tego faktu, badani respondenci wśród planowanych do odwiedzenia miejsc i atrakcji turystycznych wymieniali najczęściej podobnie jak w latach poprzednich - obszary nad rzeką Pilicą, rejon łowicki, Łódź i okolice, Uniejów z zamkiem i termami, obszar bełchatowski z kopalnią i Górą Kamiensk oraz miejscowości położone na południu województwa (Wieluń, Działoszyn, Przedbórz) i na północy (Oporów, Kutno). Wśród w/w terenów, miejscowości i obszarów, wymieniano również **Łęczycę z Tumem**, co ma niezwykle istotne znaczenie. Uznanie Łęczycy, oraz niekwestionowanego zabytku jakim jest Archikolegiata Tumska, jako atrakcji i walorów turystycznych, może potencjalnie oddziaływać w szerokim aspekcie na cały powiat i rozwój innych ciekawych miejsc, jakich jeszcze nie wypromowano np. w gminie Piątek.

Badania zrealizowane przez zespół ekspercki pokazały w odniesieniu do regionu łódzkiego, pewne niepokojące dane, do których należą: niższa od średniej krajowej liczba osób zarejestrowanych w obiektach zakwaterowania zbiorowego (8 miejsce łódzkiego w kraju), liczba udzielonych noclegów w obiektach rejestrowanej bazy noclegowej (11 miejsce), średnia długość pobytu osób nocujących w bazie rejestrowanej na terenie województwa (wartość 1,8 doby lokuje Łódzkie na 14 miejscu w kraju). Świadczy to o wybitnie tranzytowym charakterze regionu. Wyrażna poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej województwa (autostrady, drogi szybkiego ruchu oddane w latach 2012–2016) mogą prawdopodobnie pogłębiać tę tendencję. Jednakże, przemyślane strategiczne działania, mogą ten niekorzystny aspekt zamienić na atut pozytywnie wpływający na turystykę. Gmina Piątek, poprzez swoje położenie i dostępność komunikacyjną ma wszelkie predyspozycje, aby to umiejętnie wykorzystać.

Potencjał endogeniczny gminy Piątek

Wykorzystanie i rozwój walorów przyrodniczych i kulturowych gminy Piątek stanowiących jej potencjał endogeniczny, powinno być podstawą do poprawy warunków rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz sprzyjać tworzeniu nowych miejsc pracy. Efektywne zagospodarowanie oraz promocja istniejących potencjałów przyrodniczych i kulturowych gminy powinny przyczynić się do tworzenia zintegrowanych produktów turystycznych w ramach kompleksowej i komplementarnej oferty, pozwalającej na przyciągnięcie turystów z zewnątrz.

Walory przyrodnicze

Gmina Piątek dysponuje bogatymi zasobami przyrodniczymi, których duża część znajduje się pod ochroną. Wśród tych obiektów znajdują się parki wpisane do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (w Goślubiu, Janowicach, Piątku, Piekarach, Sułkowicach Pierwszych, Witowie), parki ujęte w ewidencji zabytków (w Balkowie, w Łęce, w Pokrzywnicy, Pęcławicach), a także pomniki przyrody.

Obszary chronionego krajobrazu

Północna część gminy ze względu na cenne zbiorowiska roślinne oraz cechy geomorfologiczne terenu znalazła się w strefie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej”.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradoliny Warszawsko –Berlińskiej” został powołany Rozporządzeniem Nr 6/2009 Wojewody Łódzkiego z dnia 24 marca 2009 r.

Obszar ten, o powierzchni 12 859 ha, uznany za korytarz ekologiczny oznaczeniu krajowym, łączący ważne obszary węzłowe o znaczeniu międzynarodowym (wchodzi w skład krajowego systemu obszarów chronionych –przestrzennego układu wzajemnie uzupełniających się form ochrony przyrody), obejmuje głównie łąki typu łągów rozlewiskowych i właściwych.

Obszary NATURA 2000¹²

Pradolina Warszawsko -Berlińska, jest największym kompleksem mokradeł na obszarze środkowej Polski. Jest to jednocześnie największy obiekt chroniący torfowiska i łąki w regionie łódzkim. Walory tego terenu zostały docenione objęciem go ochroną w formie ostoi ptasiej. Na terenie ostoi „Pradolina Warszawsko –Berlińska” zgodnie z „Planem ochrony Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków” priorytetem jest ochrona gatunków ptaków. Obszar stanowi bardzo ważną ostoję ptaków wodno-błotnych. Występuje tu, co najmniej 57 gatunków ptaków z Załącznika I „dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE”, z czego 26 to gatunki łągowe. Gniazduje 10 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK), dla których zachowanie okresowo zalewanych i ekstensywnie użytkowanych łąk i turzycowisk jest elementem środowiska warunkującym utrzymanie właściwego stanu ochrony na tym obszarze. Otwarte, wilgotne pastwiska i łąki są cenne dla łągowych gatunków ptaków, takich jak: derkacz, bocian biały, błotniak łąkowy. Okresowe wiosenne zalewy łąk i turzycowisk są niezbędne dla ptaków migrujących takich jak: batalion, łączak, rybitwa rzeczna, rybitwa białowąsa. Ważnym elementem środowiska są również turzycowiska –siedlisko wodniczki. Niewielkie zbiorniki wodne, najczęściej doły potorfowe, z szerokim pasem szuwarów na otwartych przestrzeniach torfowisk, często są miejscem gniazdowania błotniaka stawowego, zielonki, kropiatki czy bąka. Wzdłuż rowów melioracyjnych oraz na brzegach cieków i niewielkich zbiorników wodnych tworzą się zakrzaczenia i zadrzewienia –siedliska sprzyjające dla podrózniczka. Obecnie pradolina warszawsko-berlińska jest jednym z ważniejszych w środkowej Polsce korytarzy ekologicznych.¹³

Pradolina Bzury-Neru. Obszar obejmuje odcinek pomiędzy Łowiczem a Dąbiem (dł. ok. 80 km). W dużej części ostoi zachodzi sukcesja regeneracyjna na skutek wycofania się rolnictwa. Efektem tego procesu jest odtwarzanie się lasów łągowych, olsowych, zarośli wierzbowych oraz szuwarów. Pradolina Bzury –Neru ma również duże znaczenie, jako ostoja roślinności odpornej na zasolenie (halofilnej). Koryta rzek Bzury i Neru są uregulowane. Obszar został powołany dla zachowania cennych siedlisk przyrodniczych, których stwierdzono aż dziewięć,

¹² Informacje na podstawie Markowski J., Kucharski L., (red.), Przyroda pradoliny warszawsko-berlińskiej – obszar Natura 2000, Towarzystwo Naukowe Płockie, Oddział w Łęczycy, 2015.

¹³ Paturalska-Nowak E., Szymańska E., Usankcjonowanie prawne ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego. [W:] W. Jędrzejewski, D. Ławreszuk (red.). Ochrona łączności ekologicznej w Polsce. Wdrażanie koncepcji korytarzy ekologicznych w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża, 2008.

w tym łągów, łąk i torfowisk. Obszar charakteryzuje się sporą liczbą stawów rybnych, rowów, starorzeczy i dołów potorfowych w różnych stadiach zarastania, znajdują się tu rozległe łąki kośne i uprawiane. Środkowy odcinek doliny pokrywają torfowiska niskie i przejściowe, zlokalizowane na prawie już wyeksploatowanych złożach torfu. Występują tu także łąki trzęślicowe, turzycowiska, szuwały trzcinowe, zarośla łożowe oraz olsy. Niewielkie kompleksy lasów łągowych zachowały się wzdłuż rzek. W dużej części ostoi zachodzi intensywna sukcesja regeneracyjna na skutek wycofywania się rolnictwa: odtwarzają się naturalne lasy łągowe, olsy oraz zespoły szuwarowe. Jest to najcenniejszy obszar bagienny w środkowej części kraju. Świat roślin reprezentują tu liczne rzadkie gatunki, np. storczyk kukułka szerokolistna, miecznik nadmorski, listera jajowata, grązel żółty, grzybienie białe, porzeczka czarna i inne. Ponad 100 gatunków ptaków znajduje na terenie ostoi miejsce do lęgu. Jest ściśle powiązana z obszarem specjalnym ochrony ptaków Pradolina Warszawsko-Berlińska.

Silne Błota

Torfowisko z zanikającym jeziorkiem oraz las z wydmami - siedlisko rzadkiej roślinności, oaza ptactwa a jednocześnie jedno z najważniejszych stanowisk archeologicznych w środkowej Polsce. Prowadzone tu badania pozwoliły odtworzyć historię klimatu i roślinności od chwili ustąpienia lodowca z tego terenu oraz czas, w którym na wydmach pojawił się człowiek. Zbiornik wodny ma powierzchnię ok. 21 ha, powstał na skutek eksploatacji torfu w XIX i w I poł. XX w. Powierzchnia otwartego lustra wody stanowi nie więcej niż 30% całej powierzchni. Pozostałą część porasta głównie szuwar szerokopałkowy, wąskopałkowy, trzcinowy oraz turzycowiska –przede wszystkim zespoły turzycy błotnej, zaostrej i pęcherzykowatej. Niewielki fragment zajmuje ols porzeczkowy. Jest to ważne w regionie miejsce godowania i żerowania płazów z 9 gatunków. Występuje tu min. trasza grzebieniasta i kumak nizinny. Lokalnie jest to ważna ostoja ptactwa wodno-błotnego, miejsce lęgu: min. bąka, bączka, żurawia, błotniaka stawowego i żerowania min. bielika, bociana czarnego i białego.

Obszarem Chronionego Krajobrazu pozostającym w planach projektowych jest **obszar „Sokolnicko-Piątkowski”**, zajmujący część południową gminy (Witów, Pokrzywnica, Sułkowice Pierwsze, Śladków Podleśny, Śladków Rozlazły, Mysłówka) oraz środkową część gminy na wschód od miejscowości Piątek wzdłuż rzeki Moszczenicy i Maliny.

Ciekawym z punktu widzenia przyrodniczego jest także punkt widokowy „Łysa Góra" w Oreniczkach, prawdopodobnie pozostałość większego kompleksu wydm, wykorzystywana w średniowieczu jako grodzisko. W chwili obecnej potencjał tego miejsca jest wykorzystywany turystycznie jedynie w niewielkim stopniu.

Wody powierzchniowe - śródlądowe

Do głównych wód powierzchniowych – śródlądowych zaliczymy w gminie Piątek rzeki: Moszczenica, Malina i Struga.

Długość Moszczenicy, prawostronnego dopływu Bzury, wynosi 54,2km. Moszczenica uchodzi do Bzury na 85,5km jej biegu. Długość rzeki Malina, prawego dopływu rzeki Moszczenicy, wynosi łącznie z zakolami ok. 12,5 km, natomiast rzeki Strugi 4,9 km. Rzeka Struga przepływa przez zachodnią część gminy i jest najmniej zasobną w wodę rzeką na terenie gminy. Do najbardziej zasobnych w wodę rzek w gminie należy rzeka Moszczenica płynąca przez cały obszar gminy. Charakterystyczne dla gminy jest to, iż występuje na jej terenie duża gęstość

drobnych strug wodnych i cieków płynących ku północy przy równoczesnym braku form dolinnych.

Ważnym elementem hydrologicznym gminy są oprócz rzek, powstające pod wpływem działalności mieszkańców lub w sposób naturalny stawy i inne zbiorniki wodne. Biorąc pod uwagę, że województwo łódzkie jest obszarem wyjątkowo ubogim w wody powierzchniowe, zarówno płynące, jak i stojące, mogą one mieć wpływ na atrakcyjność turystyczną gminy. Należą do nich stawy, sadzawki, zbiorniki w wyrobiskach po eksploatacji piasku i polne zbiorniki wodne. Największe zlokalizowane są we wsiach: Piekary, Pokrzywnica, Sypin i Krzyszkowice o łącznej powierzchni przekraczającej 200 ha.

Na terenie gminy **na rzece „Malinie”** projektowany jest zbiornik wodny o nazwie „Piątek” znajdujący się w programie małej retencji. Powierzchnia zalewu ma wynosić 15ha, a pojemność zbiornika 225 tys. m³. Planowana inwestycja będzie pełniła ważne funkcje turystyczno-rekreacyjne i stanie się jedną z atrakcji w gminie.

W gminie Piątek znajdują się znany i prężnie działający ośrodek hodowli ryb, głównie karpia. Znajdują się tu stawy rybne o łącznej powierzchni ponad 120 ha. Producenci ryb korzystają z wód rzeczki Moszczenicy.

W Piątku działa Koło Wędkarskie, zrzeszone w Polskim Związku Wędkarskim, mające XIX-wieczne tradycje, którego częstym miejscem spotkań są stawy w Piekarach.

Walory kulturowe

Miejsca i zabytki w gminie Piątek¹⁴

Pęcławice. W granicach sołectwa wsi znajduje się zespół kościoła parafialnego (kościół filialny w Ciechosławicach), z XVIII wieku, pw. Matki Boskiej Łaskawej. Kościół stoi na łagodnym wzniesieniu, na stoku pradoliny warszawsko-berlińskiej. Fundatorami kościoła byli właściciele tutejszych majątków, a powodem wybudowania w tym miejscu świątyni były częste wylewy Bzury i jej dopływów, które uniemożliwiały miejscowej ludności dojazd do kościoła w Piątku. Kościół drewniany, o konstrukcji zrębowej, oszalowany. We wnętrzu znajdują się m.in.: gotycki krucyfiks z XV wieku, krucyfiks rokokowy z XVIII wieku, dwa obrazy procesyjne i dwa ornaty z końca XVIII wieku.

Zdjęcie 7 Kościół w Ciechosławicach.

¹⁴ Opracowano na podstawie materiałów informacyjnych z Urzędu Gminy w Piątku oraz Szymczak J., Przewodnik po Łęczycy i regionie łęczyckim, Towarzystwo Miłośników Ziemi Łęczyckiej, Oddział Towarzystwa Naukowego Płockiego w Łęczycy, Łęczycza, 2008.

Źródło. www.polskaniezwykla.pl

Goślub jest wsią o średniowiecznym rodowodzie. W XV w. był własnością m.in. Jakuba Goślubskiego, posła królewskiego do Rzymu. Ostatnimi właścicielami Goślubia była rodzina niemieckich baronów Maltzanów. We wsi znajduje się zespół pałacowo-parkowy wraz z bramą wjazdową, wybudowany w 1840 roku, murowany, piętrowy. Przebudowany w 1840 r. przez architekta Józefa Haussa. Jego ozdobą jest 4 kolumnowy ganek w fasadzie głównej. Pałac otoczony jest zabytkowym parkiem z końca XIX w. Zachowały się tu także budynki folwarczne z czasów przedwojennych. W XIX w. w pałacu wychowywał się Jan Chęciński, autor libretta do opery „Straszny dwór”. Obecnie pałac należy do Państwowej Stadniny Koni w Walewicach.

Zdjęcie 8 Klasycystyczny pałac w Goślubiu.

Źródło. www.gozdzik.bikestats.pl

Piątek oprócz parku miejskiego w Piątku powstałego w 1927 r. oraz strefy ochrony konserwatorskiej w odległości 100 m od granic parku, na szczególną uwagę zasługuje **kościół**

p.w. św. Trójcy, wzniesiony około 1460 roku, gotycki w bryle, orientowany, murowany z cegły i otynkowany, jednonawowy z węższym prostokątnym prezbiterium. Od południa przy nawie kruchta, od północy zakrystia duża i ministrancka, sklepienie kolebkowo, oraz kaplica NMP o stropie płaskim, belkowanym, malowanym w motywy roślinne. W nawie i prezbiterium stropy płaskie, otwór tęczowy ostrołukowy. Na zewnątrz kościół oszkarpowany, okna gotyckie przebudowane, dachy dwuspadowe, nad kaplicą i zakrystią – pulpitowy. Wewnątrz kościoła bogate wyposażenie, głównie barokowe. Ołtarz główny, późnobarokowy, pochodzi z kościoła Dominikanów w Łowiczu. W nim dużych rozmiarów obraz Świętej Trójcy namalowany w 1894 r. przez Józefa Buchbindera. W kaplicy Matki Boskiej – ołtarz barokowy z obrazem Matki Boskiej z Dzieciątkiem w sukience z ok. 1720 r. oraz wymiennym obrazem św. Marii Magdaleny.

Zdjęcie 9 Kościół pw. Św. Trójcy w Piątku.

Źródło. www.zielonypiatek.pl

Kolejnym zabytkiem sakralnym jest **kościół pw. św. Wawrzyńca**, obecnie Przemienienia Pańskiego, na cmentarzu parafialnym. Pierwsza wzmianka o istnieniu tu kościoła drewnianego pw. św. Anny pochodzi z 1555 r. Od 1753 r. kościół nazywany kościołem Literackim pw. św. Wawrzyńca, obsługiwany był aż do 1822 r. przez członków bractwa. Należeli do niego mężczyźni i kobiety umiejący pisać i czytać, których celem było pogłębianie życia religijnego. Kościół jest konstrukcji zrębowej, oszalowany, przykryty gontowym dachem. Nawa na planie prostokąta, wraz z węższym prostokątnym prezbiterium posiadają płaskie stropy. We wnętrzu, nad wejściem do prezbiterium znajduje się belka tęczowa z napisem dewocyjnym i datą 1753

r. Obok kościoła zlokalizowana jest dzwonnica drewniana o konstrukcji słupowej oszalowana, czworosieczna z czterospadowym daszkiem gontowym, prawdopodobnie z XVIII w.

Zdjęcia 10 i 11 Kościół Przemienienia Pańskiego w Piątku wraz z dzwonnica.

Źródło. www.dev.kultura.lodz.pl

Innym przykładem zabytku sakralnego jest **kościół starokatolicki mariawitów pw. Trójcy Przenajświętszej w Piątku**. Świątynia została wybudowana ze składek wiernych w 1907 roku. Cały budynek został zbudowany z cegły wysokiej jakości i drewna sosnowego, fundamenty z cegły na zaprawie cementowej. Kapitalne prace remontowe więźby dachowej zostały przeprowadzone w 1995 roku¹⁵.

Zdjęcie 12 Kościół starokatolicki mariawitów pw. **Trójcy Przenajświętszej w Piątku**.

Źródło. www.bip.ugpiatek.pl

¹⁵ Szymczak J., Przewodnik po Łęczycy i regionie łęczyckim, Towarzystwo Miłośników Ziemi Łęczyckiej, Oddział Towarzystwa Naukowego Płockiego w Łęczycy, Łęczycy, 2008.

Kolejnym wartościowym zabytkiem w Piątku jest **dzwonnica**, murowana, klasyczna, z początku XIX wieku.

Zdjęcie 13 Murowana dzwonnica w Piątku, pocz. XIX w.

Źródło. www.piatkowanin.cba.pl

Sułkowice Pierwsze. Pierwsza wzmianka o Sułkowicach pochodzi z 1247 r. kiedy to książę łęczycki Konrad Mazowiecki zorganizował tu zjazd dostojników księstwa. W Sułkowicach zachował się klasycystyczny murowany dworek z połowy XIX w. otoczony parkiem dworskim, w którym zachowała się figurka św. Antoniego z 1917 r., wystawiona w parku z okazji narodzin syna dziedzica Niedziałkowskiego, właściciela majątku Sułkowice.

Zdjęcie 14 Dworek z parkiem w Sułkowicach.

Źródło. www.zamkilodzkie.pl

Witów wieś Witów od schyłku XIV w. znajdowała się w posiadaniu szlacheckim. W Witowie zachował się piękny dworek klasycystyczny z pierwszej połowy XIX w. Parterowy, zbudowany na planie prostokąta, z dachem pokrytym gontem, z gankiem wspartym na czterech kolumnach, zwieńczonych tympanonem. Swój bardzo dobry stan i wspaniały wygląd zawdzięcza obecnemu właścicielowi światowej sławy skrzypkowi. Wieś położona jest na skraju lasu (360 ha). W czasie badań archeologicznych prowadzonych w lesie Witowskim w latach 50tych XX w. odkryto tu ślady kultury wędrownych łowców reniferów (11-10 tys. lat temu) oraz myśliwych i rybaków (9,5 i 7 tys. lat temu). Witów jest jednym z najcenniejszych stanowisk archeologicznych w środkowej Polsce.

Zdjęcie 15 Klasycystyczny dwór w Witowie.

Źródło. www.kultura.lodz.pl

W gminie znajdują się również miejsca pamięci narodowej, do których należą:

- Pomnik „Krzyż” wzniesiony w miejscu zamordowania przez Wehrmacht dn. 14.09.1939 r. 44 obywateli Polski;
- Pomnik Chwały 14 Wielkopolskiej Dywizji Piechoty dla upamiętnienia Żołnierzy Września poległych w bitwie n/ Bzurą w 1939 r.;
- Pomnik Ofiar Faszyzmu ufundowany przez społeczeństwo dla uczczenia rozstrzelanych przez Wehrmacht 6 mieszkańców w Janowicach w 1939 r.

Szlaki turystyczne

W gminie Piątek dostępne są następujące szlaki turystyczne:

- 1) Rowerowe:
 - „Bitwy nad Bzurą”,
 - „Bursztynowy”,
 - „W centrum Polski”,
 - „Starych drzew”,
 - wzdłuż rzeki Moszczenica, łączący park miejski w Piątku z parkiem podworskim w Piekarach (w projekcie)
- 2) Konny: odcinek Szlaku Konnego Województwa Łódzkiego,
- 3) Samochodowy:
 - „Romański” (odcinek Łęczycza-Piątek-Łowicz), będący częścią Europejskiego Szlaku Romańskiego,
 - „Bursztynowy” (odcinek Uniejów-Piątek-Łowicz), będący częścią Europejskiego Szlaku Bursztynowego.
- 4) „Kulinaryny” – kulinarny szlak regionu łódzkiego.

- 5) Szlak o roboczej nazwie „sakralny” – w projekcie¹⁶. Planowane wykorzystanie rzeźb świątków powstałych w wyniku plenerów rzeźbiarskich, rozmieszczenie na terenie gminy w formie szlaku dla turystów wzdłuż trasy pielgrzymkowej wiodącej od kościoła pw. Św. Trójcy w Piątku do kościoła pw. Matki Boskiej Łaskawej w Ciechosławicach.

Imprezy i wydarzenia

Na terenie gminy rokrocznie organizowane są różnego rodzaju imprezy i wydarzenia kulturalne. Są one zróżnicowane zarówno pod względem organizatora, zasięgu, jak i tematyki. Część z nich powoli przeradza się z przedsięwzięć o charakterze gminnym w przedsięwzięcia o charakterze regionalnym, natomiast niektóre posiadają status imprez krajowych a nawet międzynarodowych. Do najważniejszych zaliczyć można m.in.:

- 1) Plenery Rzeźbiarskie,
- 2) Coroczny „Złot do Środka Polski”,
- 3) Festyn pod nazwą „Dzień Nowalijki”,
- 4) Imprezę plenerową „Powitanie lata w Konarzewie”,
- 5) Wydarzenia artystyczne pod nazwą „Plener z wikliną”,
- 6) Coroczne uroczystości upamiętniające Bitwę nad Bzurą;
- 7) Wyścigi rowerowe „Jedziemy śladami Mieczysława Nowickiego”,
- 8) Zawody w randze mistrzostw Polski – wyścigi Psich Zaprzęgów.

Rzemiosło, twórczość ludowa

W gminie Piątek nie brakuje znanych artystów i twórców ludowych

Do najważniejszych zaliczyć należy:

Andrzeja Dębowskiego, który od blisko pół wieku rzeźbi w drewnie, głównie motywy ptaków, a następnie maluje je farbami wodnymi. Warsztat i technika artysty są proste i nieskomplikowane. Używa on drewna lipowego, topolowego i wierzbowego. Pracuje kozikiem i dłutem. W 1957 r. po raz pierwszy znalazł się w gronie laureatów konkursu na rzeźbę ludową ogłoszonego przez muzeum w Łęczycy. Od tego czasu swoje prace prezentuje na licznych wystawach w kraju i zagranicą. Jest on także twórcą swego rodzaju wizytówki i „maskotki” gminy jaką stała się – sowa. Za jej powstaniem stoi lokalna przypowieść, mówiąca o tym jakoby Diabeł Boruta stacjonujący na Zamku w Łęczycy, pod osłoną nocy, odwiedzał przyległe tereny gminy Piątek, oblatując je pod postacią właśnie sowy. W gminie dokłada się starań aby figurka sowy, w różnej formie, np. rzeźb, jako swoiste nagrody, wyróżnienia czy „puchary”, stała się łatwo rozpoznawalnym motywem, ściśle utożsamianym i promującym Piątek.

¹⁶ Na podstawie informacji uzyskanych z Urzędu Gminy Piątek.

Zdjęci 16 i 17 Różne postacie sowy – motywu promocyjnego gminy Piątek.

Źródło. materiały własne dzięki Urzędowi Gminy Piątek.

Agnieszka Sapińska – malarkę, należącą od 1998 r. do Światowego Związku Artystów Malujących Ustami i Nogami VDMFK w Księstwie Liechtenstein i od tego czasu ściśle współpracującą z wydawnictwem „AMUN” z siedzibą w Raciborzu. Swoje prace prezentowała na wystawach indywidualnych oraz zbiorowych, zarówno w kraju jak i za granicą między innymi w Budapeszcie, Warszawie, Płocku, Łodzi, Łęczycy. Na wystawach często prezentuje technikę swojego warsztatu malarskiego.

Rys. 2. Gwiazda betlejemska " - olej na płótnie (ustami) 40/50

Źródło. www.asapinska.pl

Terese Maciejak z Konarzewa, która zajmuje się rzemiosłem artystycznym – wikliniarstwem. Artystka jest kontynuatorką blisko 100 letnich tradycji rodzinnych. Prowadzi Zagrodę Edukacyjną, mini muzeum wikliniarstwa, a w rosnącej na plantacji wiklinie – labirynt Co roku na własnej plantacji, organizuje ogólnopolski plener wikliniarski. Artystka udziela również lekcji z wikliniarstwa, organizuje wycieczki plenerowe z pokazem wyplotu i obróbki technologicznej.

Organizacje pozarządowe, fundacje, stowarzyszenia, kluby sportowe

Lista organizacji działających na terenie gminy Piątek¹⁷:

- Ludowy Zespół Sportowy "Malina" w Piątku - 99-120 Piątek, ul. Szkolna 1,
- Klub Sportowy UKS "Olimpijczyk" przy Gimnazjum w Piątku - 99-120 Piątek, ul. Szkolna 1,
- Uczniowski Klub Sportowy "Sportos" przy Szkole Podstawowej w Czernikowie - 99-120 Piątek, Czerników 11,
- Uczniowski Klub Sportowy "Centrum" w Piątku - 99-120 Piątek, ul. Kutnowska 19
- Koło Łowieckie "Czapla" w Piątku,
- Koło Łowieckie "Bażant" w Piątku,
- Towarzystwo Miłośników Piątku i Okolic - Piątku - 99-120 Piątek, ul. Pokrzywna 1,
- Stowarzyszenie Kobiet w Konarzewie,
- Stowarzyszenie Janowice – Goślub,
- Fundacja "Zielony Piątek",
- Stowarzyszenie "Razem dla Balkowa",
- Stowarzyszenie Kobiet Geometrycznego Środka Polski w Piątku.

¹⁷ Na podstawie www.bip.ugpiatek.pl

Podsumowanie

Gmina Piątek dzięki swemu centralnemu położeniu w Polsce i Europie, posiada spory potencjał w zakresie rozwoju turystyki. Dostępność komunikacyjna, powinna zostać umiejętnie wykorzystana w celu przyciągnięcia turystów zarówno „tranzytowych”, poszukujących oferty krótkoterminowej, weekendowej, jak i tych którym zależy na dłuższym pobycie i wypoczynku na obszarze o ciekawych walorach turystycznych, również przyrodniczych, do tego w bezpośredniej bliskości do stolicy regionu Łodzi.

Miasto Łódź od dłuższego czasu podejmuje działania nad wypracowaniem nowego sposobu postrzegania swoich walorów przez turystów. Inaczej komunikuje o swoim potencjale, który z pewnością może zaciekawić przybywających i sprawić, że wypad na weekend do centralnej Polski z pobytem w gminie Piątek i tzw. „city break” w Łodzi, stanie się ciekawym produktem turystycznym. Główny potencjał stolicy regionu leży w obszarach:

- Turystyki kulturalnej – festiwale, imprezy plenerowe, koncerty i wydarzenia sportowe;
- Turystyki postindustrialnej – unikalność architektoniczna i urbanistyczna miasta;
- Turystyki historycznej – promowanie wielokulturowości, różnorodności idei w obszarze społecznym i gospodarczym – przedsiębiorczość m.in. przemysły kreatywne.

Gmina Piątek powinna dążyć do wykorzystania posiadanych potencjałów i walorów w celu rozwoju oferty i produktu turystycznego. Doskonałe skomunikowanie ze wszystkimi regionami kraju oraz posiadane zasoby naturalne i przyrodnicze w postaci lasów, charakterystycznej i jednocześnie unikatowej awifauny terenów pradoliny warszawsko-berlińskiej, planowanych do powstania nowych obszarów chronionych („Silne Błota”), zbiorników wodnych o funkcjach rekreacyjnych (zbiornik na rzece Malinie), stanowią bardzo dobrą bazę na której można budować i rozwijać atrakcyjność turystyczną omawianego obszaru.

Do kluczowych działań w obszarze rozwoju turystyki w gminie Piątek zaliczymy:

1. Rozwój potencjału gminy jako destynacji turystycznej;
2. Rozwój i dostosowanie infrastruktury turystycznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą do potrzeb i oczekiwań odwiedzających;
3. Informacja i promocja walorów turystyczno-rekreacyjnych gminy;
4. Wspieranie i rozwój oddolnych inicjatyw aktywizujących społeczność lokalną w kierunku tworzenia produktów turystycznych i promocji turystycznej gminy;
5. Tworzenie sprzyjających warunków do inwestowania w obszarze turystyki i powstawania nowych miejsc pracy.

ANALIZA SWOT

Poniższa analiza SWOT została opracowana na potrzeby niniejszego Planu. Ma ona pozwolić na całościowe spojrzenie na uwarunkowania wpływające na atrakcyjność turystyczną gminy Piątek. Dzięki analizie a w przyszłości podejmowanym konkretnym działaniom, gmina będzie mogła lepiej wykorzystać możliwości i szanse, rozwijać swoje mocne strony, jednocześnie unikając zagrożeń i przezwyciężając słabości w obszarze szeroko rozumianej gospodarki turystycznej.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Centralne położenie w kraju i Europie (Geometryczny środek Polski) – dostępność komunikacyjna; - Gęsta sieć dróg, w tym dróg krajowych wojewódzkich i gminnych o nawierzchni bitumicznej; - Bliskość dużych ośrodków miejskich: stolica kraju Warszawa (116 km), stolica regionu Łódź (35 km); - Dobry stan środowiska naturalnego (brak przemysłu i zagrożeń z nim związanych dla środowiska); - Występowanie Obszarów Chronionego Krajobrazu, w tym należących do Natura 2000; - Posiadanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych – atrakcyjne miejsce dla zarówno biernego jak i aktywnego wypoczynku (liczne szlaki turystyczne, kompleksy leśne, obszary prawnie chronione, atrakcyjne ekologicznie); - Potencjał do rozwoju agroturystyki; - Duży potencjał do rozwoju turystyki zdrowotnej; - Posiadanie walorów kulturowych (m.in. liczne zabytki, parki dworskie, pałace); - Wysoki poziom bezpieczeństwa, pozytywne nastawienie mieszkańców do odwiedzających; 	<ul style="list-style-type: none"> - Niski poziom atrakcyjności turystycznej gminy; - Słabe wykorzystania walorów przyrodniczych, kulturowych, centralnego położenia gminy, w celu przyciągnięcia turystów; - Brak kompleksowej oferty turystyczno-rekreacyjnej dla odwiedzających; - Niedostatek wykwalifikowanej kadry do obsługi ruchu turystycznego; - Niewystarczające przygotowanie atrakcji turystycznych (zabytków, obiektów infrastruktury, terenów rekreacyjnych) do pełnienia funkcji turystycznych, niedostosowanie dla niepełnosprawnych; - Brak inicjatyw i konkretnych działań w celu zagospodarowania przestrzeni turystycznej; - Niewielki poziom inwestycji prywatnych w obszarze turystyki; - Brak zaangażowania podmiotów prywatnych w promocję turystyczną gminy; - Brak aktywizacji ludności miejscowej poza rolnictwem;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - Dogodne, centralne położenie geograficzne; - Bliskość stolicy kraju Warszawy i stolicy regionu Łodzi; - Możliwość wykorzystania przez samorząd terytorialny i podmioty prywatne wsparcia finansowego UE na inwestycje rozwojowe w obszarze turystyki; - Rosnący popyt na usługi turystyczne, rozwój oferty pobytowej, turystyczno-rekreacyjnej; - Wzrastająca świadomość ekologiczna społeczeństwa, zainteresowanie zdrowym stylem życia (rosnący rynek 	<ul style="list-style-type: none"> - Niski potencjał nabywczy polskiego społeczeństwa; - Niewystarczające środki budżetowe gminy na rozwój turystyki; - Konkurencja w pozyskiwaniu zewnętrznego finansowania ze źródeł UE; - Przejście z finansowania bezzwrotnego na finansowanie dłużne w następnych okresach programowania UE; - Stale rosnąca konkurencja pomiędzy gminami w województwie łódzkim i innymi atrakcyjnymi turystycznie regionami w kraju; - Niedostosowanie i brak dalszych inwestycji w infrastrukturę turystyczną,

<p>dla zdrowej, naturalnej żywności, popyt na agroturystykę);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rosnące zainteresowanie turystyką aktywną, zdrowotną, kongresową (biznes), ekoturystyką; - Wzmożony popyt na wyjazdy weekendowe; - Zainteresowanie turystyką w kierunku oferty specjalistycznej, dedykowanej dla grup odbiorców np. wędkarze, sportowcy, ornitolodzy, obserwatorzy (fotografia) ptaków; - Inwestycje w infrastrukturę turystyczną (w tym infrastrukturę towarzyszącą i drogową) w połączeniu z efektywnymi działaniami promocyjnymi; - Wzrost atrakcyjność inwestycyjnej, zyskanie zaufania inwestorów; - Zwiększenie poziomu inwestycji prywatnych w infrastrukturę turystyczno-rekreacyjną; - Inwestycje w tworzenie innowacyjnej oferty i produktów turystycznych; - Wzmożona mobilność społeczeństwa; - Możliwość wypromowania produktów lokalnych, rosnące zainteresowanie markami lokalnymi i regionalnymi; 	<p>infrastrukturę towarzyszącą w tym drogową;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wysokie koszty tworzenia i utrzymania nowych miejsc pracy (m.in. sezonowość zatrudnienia w obszarze turystyki); - Migracja zarobkowa osób młodych i wykształconych z gminy; - Brak kompleksowych, efektywnych działań promocyjnych podejmowanych przez wszystkich interesariuszy w gminie: samorząd, podmioty prywatne i innych; - Brak współpracy na poziomie gminy i regionu w celu spójnego, trwałego systemu wsparcia przedsięwzięć w obszarze turystyki; - Degradacja najcenniejszych zasobów przyrodniczych i kulturalnych w gminie; - Utrwalenie negatywnego wizerunku województwa łódzkiego i stolicy Łodzi jako obszaru nieatrakcyjnego turystycznie;
---	---

Wnioski z analizy SWOT

Przeprowadzona analiza wyraźnie pokazała, że gmina Piątek posiada potencjał w zakresie rozwoju turystyki, który w obecnym momencie nie został wykorzystany. Położenie centralne w kraju, niewątpliwe walory przyrodnicze i kulturalne, historia tego obszaru, dobry stan środowiska naturalnego stanowią podstawę do tworzenia zintegrowanych, komplementarnych produktów turystycznych przy zaangażowaniu wszystkich interesariuszy działających lub planujących rozpoczęcie inicjatyw w gminie. Synergiczne działania, w oparciu o dobrą, przemyślaną strategię mogą pozwolić na zmianę obecnego stanu rzeczy w obszarze turystyki i rekreacji.

Wyraźnie widać potrzebę wspierania wszelkich inwestycji w infrastrukturę turystyczno-rekreacyjną, bazę pobytową, hotele, pensjonaty, ośrodki szkoleniowo – konferencyjne i edukacyjne, infrastrukturę sportową oraz infrastrukturę towarzyszącą. Należy przyciągać zewnętrznych inwestorów, zachęcać do inwestowania w turystykę w gminie co pozwoli na tworzenie nowych miejsc pracy. Istnieje potrzeba wspierania aktywności społeczności lokalnej, w kierunku poza rolniczym, która utożsamiając się z obszarem będzie katalizatorem do podejmowania ciekawych inicjatyw kulturalnych i społecznych.

Ponadto, należy dołożyć starań w kierunku poprawy jakości i skuteczności obecnie niedostatecznej promocji gminy.

Na podstawie wyciągniętych w wyniku opracowanej analizy SWOT wniosków zaproponowano planowane kierunki działań wraz z typami komplementarnych projektów. Koncepcja działań w zakresie rozwoju turystyki w gminie Piątek ma pozwolić na skuteczne osiągnięcie celów, dzięki racjonalnemu wykorzystywaniu i umacnianiu jej potencjału. Prezentowane kierunki działań dotyczą zarówno złożonych procesów jak i bezpośredniej budowy kompleksowej oferty turystyczno-rekreacyjnej, tak aby była ona ciekawa dla jak najszerszego grona odbiorców.

Planowanym rezultatem wdrożenia działań założonych w niniejszym Planie będzie zwiększenie rozpoznawalności i atrakcyjności gminy Piątek, które znajdzie przełożenie na zwiększenie liczby turystów w gminie oraz rozwój sektora turystycznego w tym nowych miejsc pracy.

W ramach planu z wykorzystaniem założeń Strategii Rozwoju Gminy Piątek na lata 2015-2023, zostały zaproponowane 3 Priorytety wraz z przypisanymi im odpowiednio kierunkami działań i typami projektów.

Planowane kierunki działań w obszarze rozwoju turystyki w gminie Piątek

Zaproponowane kierunki działań dla rozwoju turystyki w gminie Piątek zachowują spójność z celami operacyjnymi w ramach obszaru **Turystyka, rekreacja i kultura - Strategii Rozwoju Gminy Piątek na lata 2015-2023**.

Wola podjęcia strategicznych działań w kierunku rozwoju branży turystycznej w gminie Piątek, wynika bezpośrednio ze świadomości o rosnącej roli turystyki w tworzeniu realnych wartości dodanych zarówno w sferze gospodarczej jak i społecznej danego obszaru. Sektor turystyczny może stać się motorem zmian poprawiających warunki życia i przebywania, podnoszących standardy bytowe, poprawiających bezpieczeństwo, zwiększających atrakcyjność gminy, zmieniających strukturę zatrudnienia w kierunku działalności pozarolniczej.

Turystyka w gminie Piątek, wykazuje ogromny potencjał w sferze gospodarczej ze względu na bogate walory krajobrazowe, przyrodnicze i kulturowe gminy. Stworzenie pozytywnego wizerunku i marki gminy daje możliwość rozwoju na wielu płaszczyznach. Jest to także duży atut w działaniach na rzecz pozyskiwania inwestorów. Nie będzie to możliwe bez włączenia do wspólnych przedsięwzięć szerokiej, reprezentatywnej grupy, społeczności lokalnej, władz samorządowych, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i fundacji, oraz wszelkich innych interesariuszy, co sprzyjać ma wypracowaniu i promocji zintegrowanego, kompleksowego produktu turystycznego.

Komplementarność wewnętrzna i zewnętrzna

Dotychczas **wewnętrzna komplementarność działań w obszarze gospodarki turystycznej** przejawiała się aktywnością samorządu lokalnego w podejmowaniu inicjatyw i inwestycji poprawiających sytuację w gminie. Realizowane zadania wzmacniały wzajemnie trwałość osiągniętych efektów, adresowane były głównie do tej samej grupy odbiorców – mieszkańców oraz osób odwiedzających gminę, były odrębnymi zadaniami, funkcjonującymi niezależnie jednak w ramach obranej, spójnej strategii rozwoju turystyki w gminie, wiele z nich stanowiło kontynuację wcześniej podejmowanych i skutecznie zrealizowanych inicjatyw.

Do najważniejszych zaliczyć możemy m.in.¹⁸:

- remonty i budowa nowych dróg i chodników;
- rewitalizację i remonty zabytków na terenie gminy (np. kościół starokatolicki mariawitów pw. Trójcy Przenajświętszej w Piątku, modernizacje dworów i pałacy),
- rewitalizacja w dwóch etapach parku w Piątku: I etap – kładka i ogrodzenie, II etap – alejki, III etap – planowany, oświetlenie i zaplecze sanitarne.
- Modernizację świetlicy wiejskiej w Goślubiu.
- Remont ulicy Stodolnianej w Piątku wraz z remontem placów i chodników, przy której znajduje się Ośrodek Zdrowia
- Poprawa dostępności komunikacyjnej w gminie poprzez budowę mostów na rzece Malina w miejscowościach: Łęka, Orenice, Piątek, oraz na rzece Moszczenicy w miejscowościach: Pęcławice, Górkki Pęcławskie, Orądkki, Borowiec oraz na rzece Srudze w miejscowościach: Śladków Rozlazły, Czerników, Boguszyce.
- Zagospodarowanie terenu w ramach projektu Tajemniczy Ogród – zorganizowanie koła zainteresowań dla przedszkolaków w gminie Piątek oraz rewitalizacja terenów zielonych.
- Budowa boiska sportowego w ramach budowy kompleksu Moje Boisko Orlik 2012.
- Poszerzenie bazy sportowej przy kompleksie szkolnym ul. Szkolna 1 – wielofunkcyjne boiska (Klub Malina Piątek).
- budowa boisk do siatkówki plażowej i koszykówki w Górkach Pęcławickich – grant sołecki (2016 r.)
- budowa placów zabaw – w Goślubiu, Górkach Pęcławickich, IX i X edycja Działaj lokalnie (2016-2017).
- budowa zewn. siłowni w Goślubiu i Piątku – zawarcie umowy 2017 r.
- budowa Stacji Uzdatniania Wody w Pokrzywnicy.
- realizacja projektu "Podłączeni - Niewykluczeni. Działanie przeciw wykluczeniu cyfrowemu." – wybudowano w projekcie infrastrukturę sieci LTE z dwoma masztami, powstały świetlice internetowe - tzw. Regionalne Punkty Koordynujące, w których wszyscy mieszkańcy gminy mogą korzystać z bezpłatnego dostępu do internetu.

Komplementarność zewnętrzna w realizacji niniejszego Planu zostanie zapewniona poprzez powiązanie efektów projektów i inicjatyw dotychczas realizowanych na terenie gminy (wew.) z wszelkimi działaniami i typami projektów, jakie planowane będą do realizacji uwzględniając zaangażowanie różnych podmiotów: publicznych i prywatnych, które sprzyjać będą tworzeniu produktów turystycznych na poziomie lokalnym a tym samym pozytywnie oddziaływać na rozwój turystyki w gminie.

¹⁸ Na podstawie informacji z Urzędu Gminy w Piątku

PLANOWANE KIERUNKI DZIAŁAŃ W OBSZARZE ROZWOJU TURYSTYKI W GMINIE PIĄTEK WRAZ Z POWIĄZANYMI TYPAMI PROJEKTÓW

Priorytet I. Rozwój oferty turystycznej, rekreacyjno-sportowej, kulturalnej

Planowane kierunki działań:

1. Kreowanie i rozwój konkurencyjnych produktów turystycznych;
2. Rozwój oferty z zakresu turystyki weekendowej, sportowej, edukacyjnej, przyrodniczej;
3. Rozwój oferty turystycznej związanej dziedzictwem kulturowym i infrastrukturą kultury;
4. Tworzenie komplementarnych produktów turystycznych;
5. Tworzenie i rozwój produktów regionalnych;
6. Inicjowanie i wspieranie współpracy pomiędzy różnymi interesariuszami rynku turystycznego i okołoturystycznego na rzecz rozwoju unikatowej oferty turystycznej;
7. Stymulowanie współpracy pomiędzy branżą turystyczną a biznesem;
8. Aktywizacja zawodowa, utrzymanie i tworzenie miejsc pracy w branży turystycznej.

Typy projektów:

1. Kreowanie i rozwój produktów turystycznych (m.in. turystyka sportowa, przyrodnicza, edukacyjna) w oparciu o centralne położenie gminy i walory przyrodnicze.
2. Przygotowanie lub rozwój oferty turystycznej w oparciu o potencjał endogeniczny gminy dla różnych grup odbiorców (np. dzieci i młodzież, biznes, miłośnicy sportu – m.in. psie zaprzęgi, bieganie, rowery, wędkarstwo, miłośnicy kultury, miłośnicy przyrody – m.in. „bird watching”, eksploratorzy archeologiczni i inni).
3. Kreowanie atrakcyjnej oferty turystycznej „weekendowej” w połączeniu z potencjałem wynikającym z bliskości stolicy regionu Łodzi.
4. Stworzenie atrakcyjnej oferty dla turystów tranzytowych.
5. Wdrażanie i unowocześnianie oferty turystycznej w tym inwestycje w zakup niezbędnego wyposażenia i sprzętu;
6. Tworzenie lub rozwoju produktów regionalnych;
7. Inwestycje sektora biznesu z wykorzystaniem potencjału ekonomicznego dziedzictwa kulturowego gminy;
8. Inwestycje sektora biznesu z wykorzystaniem potencjału i walorów przyrodniczych oraz centralnego położenia gminy w kraju i Europie;
9. Wspieranie rozwoju branży usługowej, działającej na rzecz turystów i mieszkańców gminy, w tym m.in. wprowadzenie systemu zachęt dla przedsiębiorców.
10. Organizacja imprez o charakterze ponadlokalnym, bazujących na tradycji i potencjale endogenicznym gminy.
11. Tworzenie atrakcyjnego kalendarza imprez i wydarzeń (współpraca z sąsiednimi jednostkami samorządu terytorialnego).
12. Odtworzenie wielokulturowego bogactwa oraz tożsamości lokalnej i regionalnej, szczególnie poprzez kultywowanie i promocję tradycji lokalnych, wspieranie lokalnych twórców.

13. Działania mające na celu rozbudzanie i podnoszenie społecznej świadomości i wrażliwości w zakresie dziedzictwa kulturowego w tym. m.in. badanie i dokumentowanie lokalnego i regionalnego dziedzictwa kulturowego.

Priorytet II. Wsparcie rozwoju turystyki

Planowane kierunki działań:

1. Poprawa atrakcyjności turystycznej gminy.
2. Rozwój infrastruktury turystycznej i infrastruktury towarzyszącej.
3. Przystosowanie istniejących obiektów do pełnienia funkcji turystycznych.
4. Tworzenie nowych obiektów do pełnienia funkcji turystycznych.
5. Tworzenie nowej i rozbudowa istniejącego zaplecza pobytowego, infrastruktury hotelowo-konferencyjnej, szkoleniowej.
6. Zagospodarowanie obszarów rekreacyjnych m.in. rzek, zbiorników wodnych, stawów, terenów leśnych wraz z obszarami przyległymi.
7. Zagospodarowanie turystyczne terenów o walorach przyrodniczych, kulturowych.
8. Rozbudowa i poprawa stanu walorów kulturowych i infrastruktury kultury.
9. Dostosowanie atrakcji turystycznych i obszarów turystycznych dla osób niepełnosprawnych.
10. Aktywizacja zawodowa, utrzymanie i tworzenie miejsc pracy w branży turystycznej.
11. Rewitalizacja przestrzenna, techniczna, środowiskowa i społeczna.

Typy projektów:

1. Budowa, przebudowa, rozbudowa, modernizacja, renowacja, doposażenie obiektów turystycznych, w tym obiektów noclegowych, ośrodków i centrów konferencyjno-szkoleniowych, edukacyjnych, rekreacyjnych, gastronomicznych każdego typu, w tym adaptacja obiektów do pełnienia funkcji turystycznych.
2. Budowa, przebudowa, rozbudowa, modernizacja, renowacja, doposażenie obiektów dziedzictwa kulturowego.
3. Zagospodarowanie przestrzeni turystycznej, poprawa atrakcyjności turystycznej poprzez m.in. wyposażenie w infrastrukturę techniczną, poprawę ładu przestrzennego, poprawę poziomu bezpieczeństwa itp.
4. Zagospodarowanie przestrzeni turystycznej poprzez rozwój infrastruktury rekreacyjnej, sportowej, wypoczynkowej, bazy noclegowej, gastronomicznej i pozostałej infrastruktury okołoturystycznej.
5. Prace budowlane w celu przystosowania istniejących obiektów do pełnienia funkcji turystycznych.
6. Inwestycje polegające na zagospodarowaniu bezpośredniego otoczenia infrastruktury turystycznej m.in. parkingi, drogi dojazdowe, oświetlenie, zaplecze sanitarne, obiekty małej architektury.
7. Inwestycje w zakresie dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
8. Budowa lub rozwój ścieżek, szlaków i tras turystycznych, edukacyjnych i rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
9. Zapewnienie systemu oznakowania i identyfikacji atrakcji i obszarów turystycznych.
10. Rozbudowa lub inwestycje w nową infrastrukturę sportową w gminie.
11. Budowa nowych zbiorników wodnych z uwzględnieniem funkcji turystycznych i rekreacyjnych.

12. Tworzenie nowych Obszarów Chronionego Krajobrazu.
13. Zapewnienie w obiektach turystycznych, noclegowych, sportowych i innych, sprzętu turystycznego, sportowego, rekreacyjnego, oraz innego niezbędnego wyposażenia.

Priorytet III. Promocja walorów gminy celem zwiększenia ruchu turystycznego

Planowane kierunki działań:

1. Zapewnienie zintegrowanego systemu informacji, identyfikacji, wizualizacji oraz orientacji przestrzennej gminy.
2. Stworzenie skutecznego systemu promocji walorów turystyczno-rekreacyjnych gminy.
3. Wsparcie promocyjne oferty turystycznej, produktów turystycznych, imprez i wydarzeń kulturalnych i twórczych.
4. Wsparcie promocyjne marek i produktów lokalnych i regionalnych.
5. Wykorzystanie technologii IT w promocji turystycznej gminy.
6. Aktywizacja zawodowa, utrzymanie i tworzenie miejsc pracy w branży turystycznej.

Typy projektów:

1. Stworzenie systemu informacji turystycznej.
2. Inwestycje służące wytworzeniu lub unowocześnieniu infrastruktury systemu informacji turystycznej.
3. Zapewnienie niezbędnego wyposażenia i urządzeń wykorzystywanego przez system informacji turystycznej.
4. Przygotowanie i wdrożenie systemu identyfikacji, wizualizacji oraz orientacji przestrzennej gminy.
5. Prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii IT.
6. Wykorzystywanie wszelkich dostępnych kanałów komunikacji (tv, radio, prasa, internet, media społecznościowe inne) w celu prowadzenia działań informacyjno-promocyjnych o potencjale turystycznym gminy.
7. Organizacja i promocja imprez i wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych, rozrywkowych i innych.
8. Opracowywanie i realizacja kampanii promujących ofertę turystyczną gminy.
9. Zapewnienie odpowiednio wykwalifikowanych kadr do obsługi systemu informacji i promocji oraz ruchu turystycznego.
10. Prowadzenie działań szkoleniowych, instruktażowych, podnoszenie kompetencji oraz nabywanie nowych kwalifikacji dla profesjonalnej obsługi systemu informacji i promocji oraz ruchu turystycznego.

ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Plan rozwoju turystyki w gminie Piątek zakłada działania w obszarze rozwoju turystyki i rekreacji wykazujące pełną zgodność z szeregiem dokumentów strategicznych funkcjonujących na szczeblach od lokalnego po regionalny. Spójność celów, adekwatność priorytetowych kierunków rozwojowych, szczególnie wykazać należy w odniesieniu do:

- Strategii Rozwoju Gminy Piątek na lata 2015-2023.
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Piątek, kwiecień 2017.
- Kierunki rozwoju powiatu Łęczyckiego 2016-2026.
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego.
- Program Rozwoju Turystyki w Województwie Łódzkim na lata 2007-2020
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020.

Dokumenty szczebla lokalnego

Strategia Rozwoju Gminy Piątek na lata 2015-2023

Obszar priorytetowy B: Turystyka, rekreacja i kultura (oferta spędzania wolnego czasu).

Cel strategiczny II: wykorzystanie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej gminy opartej na dziedzictwie przyrodniczym

Cel operacyjny 2.1. Rozwój oferty rekreacyjno–sportowej i kulturalnej.

Cel operacyjny 2.2. Wzmocnienie promocji walorów gminy celem zwiększenia ruchu Turystycznego.

Cel operacyjny 2.3. Wsparcie rozwoju turystyki.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Piątek

W wyniku przyjętych celów i kierunków rozwoju struktury przestrzennej gminy Piątek, wyodrębniono układ funkcjonalno-przestrzenny, który podzielono na trzy podstawowe strefy, wyróżniające się odmienną funkcją oraz sposobem zagospodarowania lub zabudowy:

1. strefa mieszkalna,
2. strefa działalności gospodarczej,
3. strefa przyrodnicza oraz strefa rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,

uzupełnione o:

- układ komunikacyjny,
- tereny obiektów infrastruktury technicznej.

Dla każdej ze stref, określono przeznaczenie, zakres działań i wskaźniki zagospodarowania, użytkowania i zabudowy, które stanowią wytyczne dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i powinny zostać w nich uszczegółowione oraz uzupełnione o zasady obsługi komunikacyjnej i infrastrukturalnej z zachowaniem zasad ochrony środowiska przyrodniczego i zasobów kultury, według wytycznych nakreślonych w przyjętym w kwietniu 2017 r. studium.

Główne założenie rozwoju polityki przestrzennej w gminie określono jako „**Stabilny rozwój zapewniający zaspokojenie potrzeb mieszkańców i umożliwiający wzrost poziomu życia, z zachowaniem równowagi między aktywnością społeczno-gospodarczą a ochroną środowiska przyrodniczo-kulturowego**”.

Natomiast za najważniejsze zadania polityki przestrzennej uznano:

1. Rewitalizację miejscowości Piątek, w celu wyraźnego zaakcentowania jej walorów;
2. Przebudowę układu komunikacyjnego w ciągach dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych w celu poprawy standardów i dostępności do terenów inwestycyjnych w gminie;
3. Rozwój funkcji gospodarczych w gminie w oparciu o nowopowstałą infrastrukturę komunalną i sieciową;
4. Ochronę kompleksów leśnych poprzez powstrzymanie inwestowania na ich obszarze oraz zwiększanie lesistości gminy poprzez zalesianie terenów;
5. Wykorzystanie obiektów i obszarów zabytkowych, wartościowych kulturowo i historycznie, do budowy wizerunku gminy i jej tożsamości.
6. Budowę zbiornika retencyjnego na rzece Malinie.

Kierunki rozwoju powiatu łęczyckiego 2016-2026

Zgodność Planu w zakresie kluczowych zadań rozwojowych określonych w dokumencie, m.in.:

1. W zakresie utrzymania dróg powiatowych i poprawy bezpieczeństwa komunikacyjnego:
 - Zwiększenie dostępności do obiektów użyteczności publicznej (w tym oświatowych, zabytkowych, kulturalnych, sakralnych i innych ważnych z punktu potrzeby dostępności) przy modernizowanych i przebudowywanych drogach.
 - Poprawa połączeń z drogami wyższej kategorii, uzyskanie szybszej i bezpieczniejszej komunikacji.
2. W zakresie ochrony środowiska:
 - Zrównoważona ochrona i wykorzystanie terenów wartościowych przyrodniczo, w tym obszarów Natura 2000.
 - Promocja lokalnych walorów przyrodniczych i edukacja ekologiczna.
3. W zakresie współpracy Powiatu Łęczyckiego z organizacjami pozarządowymi:
 - Podtrzymanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej.
 - Działania wspomagające rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości.
 - Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych.
 - Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży.
 - Działalność na rzecz kultury i sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.
 - Działalność na rzecz ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego.
 - Działalność na rzecz turystyki i krajoznawstwa.

Dokumenty szczebla regionalnego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego

Zgodność w sferze działania: System osadniczy

Cel główny: Równoważenie systemu osadniczego i poprawa spójności terytorialnej regionu.

Zgodność w sferze działań: Powiązanie środowiskowe i kulturowe

Cel główny: Kształtowanie tożsamości regionalnej z wykorzystaniem walorów przyrodniczych, kulturowych i turystycznych regionu.

Program Rozwoju Turystyki w Województwie Łódzkim na lata 2007-2020

Najważniejsze priorytety programu określono jako:

Priorytet I- Rozwój produktów turystycznych

Cel strategiczny: Rozwój produktów turystycznych wpływających na kształtowanie turystycznego wizerunku województwa łódzkiego.

- Cel operacyjny 1.1 Rozwój nowych, markowych produktów turystycznych o wyraźnej zdolności kreowania wizerunku województwa łódzkiego (Działania: 1.1.2., 1.1.4., 1.1.5)
- Cel operacyjny 1.2 Zagospodarowanie atrakcji, rozbudowa istniejących produktów turystycznych oraz podnoszenie ich jakości (Działania: 1.2.2., 1.2.3)
- Cel operacyjny 1.3 Rozwój lokalnych produktów turystycznych wspierających budowę wizerunku turystycznego województwa (Działania: 1.3.1)

Priorytet III Rozwój zasobów ludzkich oraz współpraca w obszarze turystyki

Cel strategiczny: Przygotowanie społecznych podstaw do rozwoju turystyki w województwie łódzkim, w tym przygotowanie kadr dla turystyki, kształtowanie świadomych postaw społecznych oraz tworzenie podstaw współpracy i wsparcia dla turystyki.

- Cel operacyjny 3.1 Przygotowanie kadr turystycznych zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy (Działanie: 3.1.1., 3.1.2)
- Cel operacyjny 3.2 Podnoszenie świadomości lokalnej tożsamości – kreowanie pozytywnych postaw wśród mieszkańców regionu, w tym również służb publicznych oraz pracowników obsługi turystów (Działanie: 3.2.3)
- Cel operacyjny 3.3 Stworzenie warunków współpracy dla grup interesu z obszaru turystyki (Działanie: 3.3.2., 3.3.3)
- Cel operacyjny 3.4 Wzrost rangi turystyki jako dziedziny gospodarki regionu oraz stymulowanie rozwoju inicjatyw społeczno – samorządowych na rzecz rozwoju turystyki: (Działania: 3.4.2., 3.4.3., 3.4.4., 3.4.5.)

Priorytet IV Zagospodarowanie przestrzeni turystycznej województwa łódzkiego

Cel strategiczny: Kształtowanie przestrzeni turystycznej województwa do pełnienia funkcji turystycznych oraz rozwój infrastruktury turystycznej.

- Cel operacyjny 4.1 Rozwój podstawowej infrastruktury turystycznej zgodnie z oczekiwaniami rynku odbiorców (Działanie: 4.1.1., 4.1.2)
- Cel operacyjny 4.2. Kształtowanie i rozwój makroprzestrzeni turystycznych –rozwój infrastruktury wspierającej budowę produktów turystycznych (Działanie: od 4.2.1 do 4.2.8)
- Cel operacyjny 4.3 Podniesienie dostępności komunikacyjnej województwa łódzkiego, w tym ułatwienie dostępu do atrakcji turystycznych (Działanie: 4.3.2)

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020

Plan wykazuje spójność z kierunkami i celami operacyjnymi Strategii:

· Filar 1 Spójność gospodarcza

Cel strategiczny - Region wykorzystujący potencjał endogeniczny do rozwoju inteligentnej gospodarki, oparty na kreatywności i przedsiębiorczości mieszkańców,

- Cel operacyjny 2 – Nowoczesny kapitał ludzki i rynek pracy
- Cel operacyjny 3 - Zintegrowane środowisko przedsiębiorczości dla rozwoju gospodarki.

· Filar 2 Spójność społeczna.

Cel strategiczny – Aktywne społeczeństwo obywatelskie z dobrym dostępem do usług publicznych sprzyjające włączeniu społecznemu grup wykluczonych.

- Cel operacyjny 4 – Wysoki poziom kapitału społecznego i silne społeczeństwo obywatelskie.
- Cel operacyjny 5 – wysoki standard i dostęp do usług publicznych.

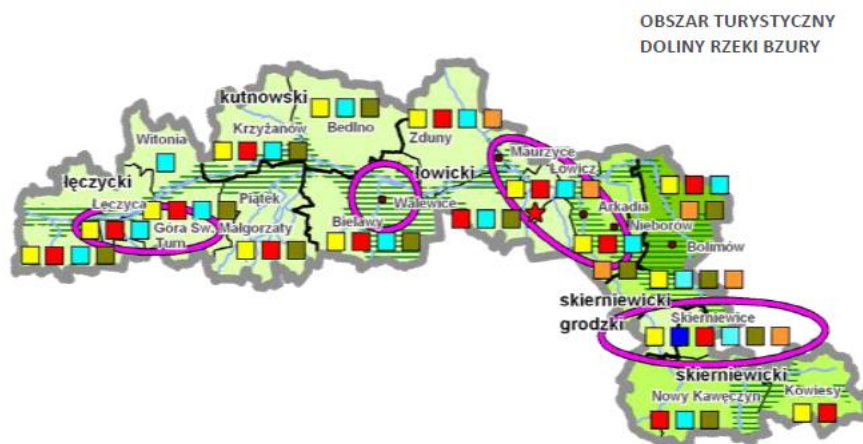
· Filar 3 Spójność przestrzenna.

Cel strategiczny – Zrównoważony rozwój przestrzennego regionu z silnie powiązaniem systemem osadniczym z nowoczesną infrastrukturą i racjonalnie wykorzystywanymi zasobami środowiska przyrodniczego.

- Cel operacyjny 8 – Wysoka jakość środowiska przyrodniczego.
- Cel operacyjny 9 – Zrównoważony system osadniczy.

W nawiązaniu do polityki terytorialno – funkcjonalnej zostały również wyodrębnione obszary funkcjonalne, wśród których wyróżniono: Obszary turystyczne dolin rzecznych Pilicy, Warty i Bzury.

Mapa 3. Obszary turystyczne dolin rzecznych Pilicy, Warty i Bzury.

Źródło. Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020.

Cel strategiczny: Obszary rozwoju turystyki uzdrowiskowej, konferencyjnej, sportowej i aktywnej o znaczeniu ponadlokalnym, wykorzystującej endogeniczne potencjały środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego.

Najważniejszymi wyzwaniami rozwojowymi wynikających z diagnozy stanu Obszarów Turystycznych Dolin Rzecznych Pilicy, Warty i Bzury adekwatnymi do Planu są:

1. Stworzenie spójnego wizerunku obszarów jako atrakcyjnych turystycznie,
2. Przygotowanie i realizacja zintegrowanych produktów turystycznych opartych na walorach kulturowych i przyrodniczych, w tym geologicznych.
3. Rozwój turystyki aktywnej oraz bazy turystycznej, rekreacyjnej i sportowej,
4. Powstrzymanie degradacji i poprawa czystości wód Zalewu Sulejowskiego i Zbiornika Jeziorsko oraz terenów leśnych,
5. Poprawa dostępności transportowej wewnętrznej i zewnętrznej.

Plan wykazuje zgodność ze Strategicznymi kierunkami działań dla w/w obszaru, do których należą:

1. Wspieranie działań na rzecz rozwoju turystyki aktywnej, rekreacyjnej, sportowej i geoturystyki oraz bazy turystycznej, w tym agroturystyki.
2. Wspieranie działań na rzecz rozbudowy szlaków turystycznych.
3. Wspieranie działań na rzecz rozwoju funkcji konferencyjno-kongresowej.
4. Wspieranie działań na rzecz wykreowania marki i popytu na usługi balneologiczne, uzdrowiskowe i rehabilitacyjne.
5. Wspieranie działań na rzecz budowania zintegrowanych produktów turystycznych opartych na walorach kulturowych i przyrodniczych, w tym geologicznych, oraz kultywowaniu tradycji.
6. Wspieranie działań na rzecz wykreowania wizerunku obszarów jako atrakcyjnych turystycznie.
7. Wspieranie działań na rzecz poprawy czystości wód Zalewu Sulejowskiego i Zbiornika Jeziorsko oraz terenów leśnych.
8. Wspieranie działań na rzecz zwiększenia dostępności transportowej zewnętrznej i wewnętrznej.
9. Wspieranie działań na rzecz rozwoju powiązań funkcjonalno-przestrzennych o wymiarze ponadregionalnym (Pasma kulturowo-turystyczne Pilicy, Pasma kulturowo-turystyczne Warty, Pasma kulturowo-turystyczne Bzury).

PODSUMOWANIE

Sposób realizacji

Plan działań, wynikający z potencjału turystycznego gminy Piątek, określa najważniejsze kierunki rozwojowe w zakresie turystyki. Realizacja działań wskazanych w planie będzie możliwa jedynie przy szerokim współdziałaniu podmiotów publicznych i prywatnych zainteresowanych rozwojem turystyki w gminie. Proponowane działania mogą być realizowane indywidualnie lub poprzez współpracę podmiotów w różnych formach organizacyjnych: partnerstwa publiczno-prywatnego, partnerstwa podmiotów publicznych i społecznych w oparciu o projekty na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym.

Do głównych zainteresowanych realizacją projektów turystycznych powinny należeć:

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- Jednostki organizacyjne jst, posiadające osobowość prawną;
- Organy administracji rządowej oraz ich jednostki podległe;
- Jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną;
- Instytucje kultury;
- Organizacje pozarządowe;
- Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- Publiczne i niepubliczne szkoły wyższe;
- Archiwa państwowe;
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne;
- Lokalne Grupy Działania;
- Przedsiębiorcy.

Inicjatywy związane z realizacją Planu działań mogą być finansowane przez poszczególnych interesariuszy w ramach posiadanych budżetów. Innym źródłem finansowania działań turystycznych mogą być m.in.:

- a) środki budżetu gminy Piątek dla działań realizowanych przez Urząd Gminy Piątek oraz jego jednostki organizacyjne;
- b) zewnętrzne środki pochodzące z innych źródeł np. środki pochodzące z Unii Europejskiej np. Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020;
- c) środki własne w/w podmiotów.

Podsumowanie i wnioski

Plan rozwoju turystyki w Gminie Piątek na lata 2017-2023 został przygotowany jako instrument niezbędny do ukierunkowania rozwoju turystyki na danym obszarze. Zawarto w nim wskazówki w postaci konkretnych kierunków działań oraz typów projektów (zarówno w ujęciu jakościowym jak i ilościowym), przy uwzględnieniu występującego w gminie potencjału endogenicznego opartego na walorach przyrodniczych i kulturowych, a także potrzeb mieszkańców, przedsiębiorców oraz turystów.

Przeprowadzona analiza wyraźnie pokazała, że gmina Piątek posiada potencjał w zakresie rozwoju turystyki, który w obecnym momencie nie został wykorzystany. Położenie centralne w kraju, niewątpliwe walory przyrodnicze i kulturalne, historia tego obszaru, dobry stan środowiska naturalnego stanowią podstawę do tworzenia zintegrowanych, komplementarnych produktów turystycznych przy zaangażowaniu wszystkich interesariuszy działających lub planujących rozpoczęcie inicjatyw w gminie. Synergiczne działania, w oparciu o dobrą, przemyślaną strategię mogą pozwolić na zmianę obecnego stanu rzeczy w obszarze turystyki i rekreacji.

Do najważniejszych atutów, mocnych stron gminy Piątek pod względem potencjału i atrakcyjności turystycznej należą:

1. Centralne położenie w kraju i Europie (Geometryczny środek Polski) – dostępność komunikacyjna;

2. Gęsta sieć dróg, w tym dróg krajowych wojewódzkich i gminnych o nawierzchni bitumicznej;
3. Bliskość dużych ośrodków miejskich: stolica kraju Warszawa (116 km), stolica regionu Łódź (35 km);
4. Dobry stan środowiska naturalnego (brak przemysłu i zagrożeń z nim związanych dla środowiska);
5. Występowanie Obszarów Chronionego Krajobrazu, w tym należących do Natura 2000;
6. Posiadanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych – atrakcyjne miejsce dla zarówno biernego jak i aktywnego wypoczynku (liczne szlaki turystyczne, kompleksy leśne, obszary prawnie chronione, atrakcyjne ekologicznie);
7. Potencjał do rozwoju agroturystyki;
8. Duży potencjał do rozwoju turystyki zdrowotnej;
9. Posiadanie walorów kulturowych (m.in. liczne zabytki, parki dworskie, pałace);
10. Wysoki poziom bezpieczeństwa, pozytywne nastawienie mieszkańców do odwiedzających.

Konieczne do pełnego wykorzystania posiadanych przez gminę atutów w zakresie rozwoju turystyki oraz poprawy jej wizerunku, niezbędne staje się dążenie do zniwelowania występujących barier m.in.:

1. Niewystarczające środki budżetowe gminy na rozwój turystyki;
2. Konkurencja w pozyskiwaniu zewnętrznego finansowania ze źródeł UE;
3. Stale rosnąca konkurencja pomiędzy gminami w województwie łódzkim i innymi atrakcyjnymi turystycznie regionami w kraju;
4. Niedostosowanie i brak dalszych inwestycji w infrastrukturę turystyczną, infrastrukturę towarzyszącą w tym drogową;
5. Migracja zarobkowa osób młodych i wykształconych z gminy;
6. Brak kompleksowych, efektywnych działań promocyjnych podejmowanych przez wszystkich interesariuszy w gminie: samorząd, podmioty prywatne i innych;
7. Brak współpracy na poziomie gminy i regionu w celu spójnego, trwałego systemu wsparcia przedsięwzięć w obszarze turystyki;
8. Degradacja najcenniejszych zasobów przyrodniczych i kulturalnych w gminie;

Wypracowane kierunki działań dla rozwoju turystyki realizowane poprzez zidentyfikowane projekty i typy projektów, sprzyjać będą tworzeniu wartości dodanej w gospodarce turystycznej gminie, dla której szczególne znaczenie mieć będą m.in.:

1. Kreowanie i rozwój konkurencyjnych produktów turystycznych;
2. Rozwój oferty z zakresu turystyki weekendowej, sportowej, edukacyjnej, przyrodniczej;
3. Rozwój oferty turystycznej związanej dziedzictwem kulturowym i infrastrukturą kultury;
4. Tworzenie komplementarnych produktów turystycznych;
5. Tworzenie i rozwój produktów regionalnych;
6. Inicjowanie i wspieranie współpracy pomiędzy różnymi interesariuszami rynku turystycznego i okołoturystycznego na rzecz rozwoju unikatowej oferty turystycznej;
7. Stymulowanie współpracy pomiędzy branżą turystyczną a biznesem;
8. Aktywizacja zawodowa, utrzymanie i tworzenie miejsc pracy w branży turystycznej.

Realizacja Planu przyniesie wymierne korzyści o ile zaplanowane działania i typy projektów będą wdrażane w sposób przemyślany, konsekwentny i długofalowy. Zaangażowanie się wszystkich potencjalnych interesariuszy, pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania, sprzyjać będzie poprawie spójności społeczno-gospodarczej i zwiększy atrakcyjność i konkurencyjność turystyczną gminy Piątek.

BIBLIOGRAFIA

Druki zwarte:

1. Bar R., Doliński A., Turystyka, PWSZ, Warszawa, 1971.
2. Kowalczyk A., Derek M., Zagospodarowanie turystyczne, PWN, 2010
3. Kurek W. (red.), *Turystyka*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007.
4. Lijewski T., Mikułowski B., Wyrzykowski J., Geografia turystyki Polski, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2002
5. Markowski J., Kucharski L., (red.), Przyroda pradoliny warszawsko-berlińskiej – obszar Natura 2000, Towarzystwo Naukowe Płockie, Oddział w Łęczycy, 2015.
6. Paturalska-Nowak E., Szymańska E., Usankcjonowanie prawne ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego. [W:] W. Jędrzejewski, D. Ławreszuk (red.). Ochrona łączności ekologicznej w Polsce. Wdrażanie koncepcji korytarzy ekologicznych w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża, 2008
7. Szymczak J., Przewodnik po Łęczycy i regionie łęczyckim, Towarzystwo Miłośników Ziemi Łęczyckiej, Oddział Towarzystwa Naukowego Płockiego w Łęczycy, Łęczycy, 2008.
8. Włodarczyk B., (red.) Ruch turystyczny w Łodzi i województwie łódzkim w 2016 r., Instytut Geografii Miast i Turyzmu Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2017.

Inne źródła:

1. Strategia Rozwoju Gminy Piątek na lata 2015-2023.
2. Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego dla Gminy Piątek załącznik nr 1 do uchwały NR XXVIII/141/17 RADY GMINY PIĄTEK z dnia 26 kwietnia 2017.
3. Kierunki rozwoju powiatu łęczyckiego 2016-2026.
4. Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020.
5. Program Rozwoju Turystyki w Województwie Łódzkim na lata 2007-2020.
6. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego.

Spis rysunków:

Rys. 1. Gwiazda betlejemka " - olej na płótnie (ustami) 40/50

Spis fotografii:

Zdjęcie 1. Certyfikat wydawany przez Urząd Gminy w Piątku.

Zdjęcie 2. Pomnik w rynku symbolizujący Geometryczny środek Polski – widok na siedzibę Urzędu Gminy.

Zdjęcie 3. Rynek w Piątku.

Zdjęcia 4 i 5 Układ autostrad, węzeł Piątek

Zdjęcie 6 Przykłady pocztówek promujących gminę Piątek.

Zdjęcie 7 Kościół w Ciechosławicach.

Zdjęcie 8 Klasycystyczny pałac w Goślubiu.

Zdjęcie 9 Kościół pw. Św. Trójcy w Piątku.

Zdjęcie 10 i 11 Kościół Przemienienia Pańskiego w Piątku wraz z dzwonnica.

Zdjęcie 12 Kościół starokatolicki mariawitów pw. Trójcy Przenajświętszej w Piątku

Zdjęcie 13 Murowana dzwonnica w Piątku, pocz. XIX w.

Zdjęcie 14 Dworek z parkiem w Sułkowicach.

Zdjęcie 15 Klasycystyczny dwór w Witowie.

Zdjęcia 16 i 17 Różne postacie sowy – motywu promocyjnego gminy Piątek.

Spis tabel:

Tabela 1. Liczba ludności w gminie w latach 2009-2015

Tabela 2 Saldo migracji w ruchu wewnętrznym w gminie Piątek w latach 2011-2015.

Tabela 3. Struktura użytkowania gruntów w gminie Piątek

Tabela 4 Pomniki przyrody w gminie Piątek.

Tabela. 5 Miejsca realizacji badań ankietowych w powiecie łęczyckim w 2016 r.

Tabela. 6 Liczba osób korzystających z noclegów w obiektach zakwaterowania zbiorowego według miesięcy w trzech kwartałach (I–IX) 2016 roku (według danych z Urzędu Statystycznego w Łodzi)

Tabela. 7 Liczba udzielonych noclegów w obiektach zakwaterowania zbiorowego według miesięcy w trzech pierwszych kwartałach (I–IX) 2016 roku (według danych Urzędu Statystycznego w Łodzi)

Spis map:

Mapa 1. Położenie gminy Piątek w powiecie i województwie łódzkim.

Mapa 2. Atrakcje turystyczne – ciekawe miejsca w gminie Piątek.